

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

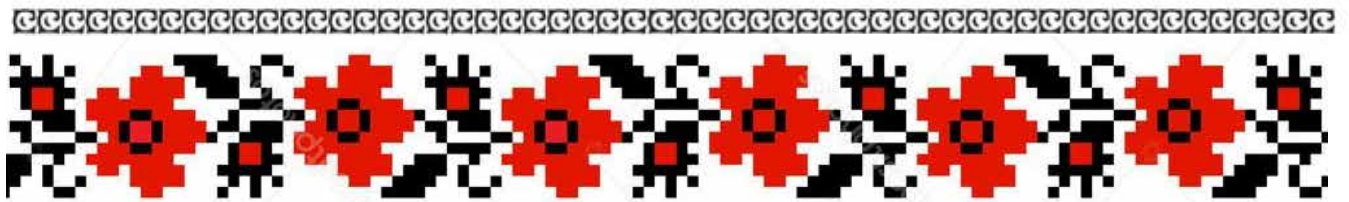
2018 рік

№ 8(325)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

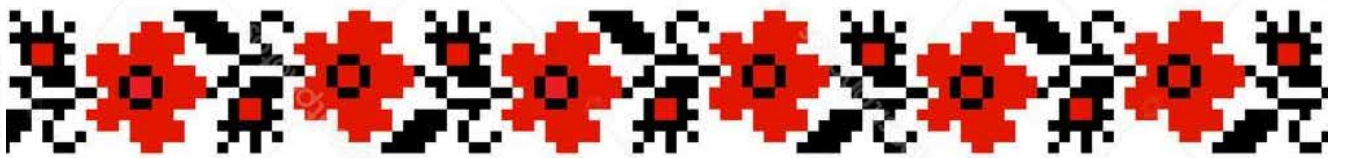
**У Дніпрі замайоріла
Незалежність**

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс. Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», Дніпровський Національний Університет імені О.Гончара

Електронні версії журналу borysten.com.ua

facebook.com/borysteninfo

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший.

Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальності перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Представництва редакції:

У Києві: Олег Черногуз, тел: (067)2555026
У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669 Villa Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967, USA
З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakrige, Watchung, N.J. 07069, USA;
У Канаді: Mr. Petro Kovalczyk, 40 Westhead Rd., Toronto, Ont., M6W 4S1, Canada (tel 416 – 603-9888)
У Румунії: Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
У Бразилії: Wira Selanski, Rua General Glicerio, 400 apt.701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517
У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel
У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 – 100 Bielsk Podlaski, Polska
У США: Raisa Chejlyk. 45 Mountaine Ave. Warren.N.J.07059

Адреса журналу «Бористен»: вул.Телевізійна, 3 49010, Дніпро – 10, Україна
Телефони: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Верстка\дизайн журнал
“CatArt”

реєстрацію № 818604 від
2.03.2000

Видавець ФОП

Підписано до друку
7.02.2017

Озеров Г.В.

м.Харків, вул.

Університетська, 3\9

Свідоцтво про державну

Папір офсетний.

Друк цифровий

Щомісячник,

наклад: 1500 примірників

ЗМІСТ

Моя маленька Незалежність

-- 1991 року, коли сталась ця історична подія, мені було тридцять. Уже сформована доросла людина. Було водночас і радісне, і бентежне почуття. Я належав до тих людей, які хотіли цього і чекали. Звичайно, здавалося, що тепер усі проблеми і складнощі залишаться позаду. Ніхто тоді й подумати не міг, що через багато років Україну чекатиме війна. Але Незалежність треба виборювати, платити високу ціну. Я глибоко переконаний, що гарні речі не розвалюються, як сталося з Радянським Союзом. Зрозуміло, що за тих радянських цінностей та світогляду Україна як держава була приречена – її мова, культура зникли б рано чи пізно. Ще одна важлива подія того року для мене – народження журналу «Бористен». Проект, який я створив разом з однодумцями і досі є його редактором. Попри всі складнощі, щомісяця з 1991 року у світ виходить це незалежне недержавне українське науково-популярне видання, яке висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Його тоді благословив Олесь Гончар і батько Незалежності Левко Лук'яненко. І це моя маленька Незалежність.

**Фідель Сухоніс,
редактор**

Стор.1 Моя маленька Незалежність
Стор.2-5 Книги української письменниці з Канади Любов Василів-Базюк виховують українську молодь.
Стор. 5 Починаємо сотий навчальний рік!
Стор. 6-7 Християнська сторінка
Стор.8-9 ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ
Стор. 10-11 З чого розпочати реформу системи житлового забезпечення українських військовослужбовців?
Стор. 12-14 За пропагандистською логікою Кремля “єдиний народ воює з єдиним”, - письменник
Стор 15-Шкільний терор: як захистити дитину від цькування однокласників
Стор 16-17 5 речей, які зроблять українську політику моральною
Стор.18 Цитати про Україну
Стор.19 - 23 Терниста дорога від Педагогічного лицю № 2 у Бартошицях до середньої української школи у Гурові Ілавецькому (Польща)
Стор. 24- 28 ДО 125-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИЗНАЧНОГО УКРАЇНСЬКОГО ДІЯЧА ПЕТРА ШКУРАТА
Стор. 29 – 31 Багатокольорове оповідання
Стор. 32 – 35 Казки як зброя
Стор. 36 Коли співає душа

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашому сайті
borysten.com.ua

«Добрі справи «Бористену»

Книги української письменниці з Канади Любов Василів-Базюк виховують українську молодь.

Багаторічна співпраця єднає нашу редакцію з письменницею з Канади Любов Василів – Базюк. Ця жінка — приклад справжнього патріота України. Давно перебуваючи за океаном, вона не пориває зв'язків із Батьківщиною. А її літературна творчість — то справжній український біль... Нещодавно редакція щомісячника «Бористен» отримали примірники книги «П'ять колосків» (чернівецьке видавництво «Букрек»). Як і попередні твори письменниці, вона присвячена трагічним сторінкам в історії України, коли навіть за підібрані в полі колоски людину чекала страшна кара — позбавлення волі і навіть життя.

Більшість книг ми передали до навчальних закладів міста та військові з'єднання ЗСУ. Талановита проза українки з Канади допомагатиме виховувати правдиво патріотичну українську юнь. На світліні вчитель історії СШ №46 м. Дніпро, волонтер Олена Устименко. Талановитий педагог впевнена що творчий доробок української письменниці з країни кленового листа стане їй в добрій нагоді під час освітньої праці.

Влас. Інформ.

З історії одного допису

Довші роки наш журнал є місточком поміж материковою Україною та діаспорою. Доба Інтернету ще більше надала можливості для такої діяльності. Вище поданий допис перед друком був представлений до уваги Любов Василів – Базюк та Олені Устименко. Гадаю, читачам так само буде цікаво і у значній мірі корисно довідатися про обмін думками поміж цими українками. Любов Василів – Базюк та Олену Устименко розділяє океан, цілі історичні епохи, вік та соціально-економічні системи в яких вони формувалися. Кожна з них у різний спосіб пізнала і колонізація, і русифікацію, і советизацію. Знищити українську сутність в цих жінках з впертістю садистів прагнули вороги з усіх усюд. Але вони таки залишилися віддані своїй Батьківщині!

Нині особлива велика відповідальність лежить на плечах Олени Устименко та її однопідприємців. Адже московські шовіністи не полишають намірів таки поневолити Україну. Однак, волонтер і Вчитель Олена Устименко гідно продовжує традиції українського патріотичного жіноцтва попри регіональні та історичні розбіжності. Слава Україні! Героям Слава!

Фідель Сухоніс, редактор

Шановна п. Олено Устименко!

Дуже дякую за Ваші висловлені думки про мою творчість. Любов до України в мене не поменшала живучи на чужині. Мій тато, священник Української Православної Церкви за Польщі був переслідуваний, а з приходом в 1939 совітських військ у Західну Україну на Волинь, відразу ставили "під стенку", мама, сестра і я - 10 літня - рятували перед розстрілом, а потім виклики до НКВД, вимагаючи стати донощиком, стукачем, у суботу сповідати, випутувати, хто належить до ОУН (Організація Українських Націоналістів), у неділю причащати, а в понеділок писати рапорт - донос. У селі Боголюби біля Луцька 5 км уся молодь належала до ОУН, тато також був завше на сходах, викладав історію, працював з молоддю. Коли НКВД дало ультиматум підписати згоду на стукача за два тижні, або Сибір ОУН перевело тата і 11 молодих хлопців, учнів приватних Українських гімназій на Волині і в Галичині, які були також на польських списках як небезпечні патріоти разом і з моїм татом, що служив Українською мовою від 1930-х років, а Волинські москофіли священники також воювали проти тата і писали доноси до Консисторії, що через тата в сусідніх селах молодь вимагає служити Українською мовою. Мама займалася театром, національними танцями після школи Авраменка у гімназії в Кременці. ОУН вивезло тата і дядю о. Василя Варварова (полковника армії Петрлюри, одруженого з маминою сестрою), з сусіднього села Озденіж, а маму і нас дівчаток вивезли після одного тижня у ночі до Ковеля, де була наша хата і там жила татова сестра. Далше нам пощастило на тітки документи як Холмщаки, що мали право повертатися за Буг, ми переїхали на Холмщину. Боялися залишатися, як відступали німці, бо ми були б на Сибірі, а мама дуже хворіла, потім хворіла сестра початком туберкульозом, я була не повнолітня - а з татом найздоровша. Так через Лемківщину, Словаччину, бомби в Берліні, дочекалися приходу американців у Баварії. Про моє життя докладно є написано в книжці "Дороги життя", що була видана 2015 р., я висилала до м. Дніпра. Мій тато тримав валізки, щоб після розпаду Совітського союзу повертатися в Україну, але не дожив. Самій мені вже буде важко жити в

Україні та без дітей, хоч вони чудово знають укр. мову, мої внуки також знають, але з 4-х, двоє закінчили, працюють, а двоє ще вчаться. мені треба догляду. Ми не були економічною еміграцією, нас примусили політичні справи, також усіх в 1944 р. емігрантів, змусили рятувати життя. Життя патріотам України на еміграції не було легке, але жили в спокої, не боялися політруків. Написала про себе, щоб Ви зрозуміли, чому для мене Україна така сама дорога, як були мої батьки, яким прийшлося тяжко працювати на чужині, але тато говорив, що я є на волі. З моєї душі ніхто не вирве любові до України та до свого народу.

З привітом і подякою, Любов Василів-Базюк (Канада)

Шановна пані Любове!

Із болем у серці перечитую Вашу життєву історію, що сталася з Вами і Вашою родиною. Кожне Ваше слово сповнене любов'ю до України та пережитою особистою трагедією. Скільки горя, знуцань, поневірян, втрат зазнали українські сім'ї за ті лихі часи. Кажуть, історія повторюється, на жаль і зараз Україна переживає трагічні події. Не має кордонів між людьми, яких об'єднує пам'ять та любов до Батьківщини. Дякую Вам, пані Любове за Вашу творчість, за надану можливість на своїх уроках використовувати Ваші творчі доробки. Адже Ваші книги- це потужний інструмент, який пробуджує дитячі емоції: переживання, співчуття, любов до сім'ї, оточуючих, до Батьківщини. А саме це і є головна мета уроку, а не сухе зап'ятовування навчального матеріалу. Пані Любове, бажаю Вам найскорішого одужання, міцного здоров'я, творчого натхнення, невичерпаної енергії! Адже Ваша творчість дуже необхідна для України!

Олена Устименко (м. Дніпро)

Довідка: Любов Йосипівна Василів-Базюк (народилася 1929 року в селі Видерта на Волині) – українська письменниця з Канади, магістр бібліотекарства та інформацій, почесний професор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Луцьк. Народилася в священицькій родині. Дитинство провела в селах Волині та Холмщини, де її батько, отець Йосип, мав парафії.

Коли дівчинці було 15 років, родина емігрувала на Захід, проживала у європейських таборах для переселених осіб, остаточно замешкала в Канаді.

Здобула ступінь бакалавра в Торонтському університеті, пізніше, у 48-річному віці, – ступінь магістра бібліотекарства та інформації в Університеті Західного Онтаріо (Лондон, Канада).

Працювала в соціальній службі Торонто і в 68 років пішла на пенсію.

Авторка книг:

«Спогади про діда і батька. Вони служили церкві і українському народові» (2003, 2004),
 «У вирі тоталітарних режимів» (2005),
 «Не вір» (2006),
 «Україна на тернистому шляху до Духовного визволення» (2008),
 «П'ять колосків» (2009).

Василів-Базюк Л. Й. Дороги життя : історичний роман (2015).

Усі її твори написані на основі власних спогадів, спогадів очевидців та документальних матеріалів

На спомин про свого батька, отця Йосипа Василюва, в 2002 заснувала іменну стипендію незможним студентам Волинської і Рівненської духовних семінарій За велику жертвовну працю, з благословення патріарха УПЦ КП Філарета, нагороджена орденами Св. Миколая, Св. Варвари та Св. Кирила і Мефодія.

Починаємо сотий навчальний рік!

31 серпня в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара пройшла одна з найяскравіших подій нового навчального року – урочиста посвята першокурсників у студенти. Взяти участь у цій хвилюючій церемонії на свою честь на площі перед Палацом студентів зібралися сотні щасливих студентів та їхніх батьків. Зазначимо, що всього на навчання до нашого університету цього року було подано понад 16800 заяв від першокурсників. Із них на I курс для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» на денну і заочну форми навчання зараховано 1798 абітурієнтів. Відтепер саме їм, як і всім минулим поколінням студентів та випускників, буде надано почесне право заповнити нову сторінку столітньої славетної історії Дніпровського національного університету! Але відчувати себе повноправними членами могутньої університетської родини ДНУ першокурсникам, упевнені, вдалося вже під час урочистостей, підготованих для них творчим колективом Палацу студентів та радою студентів університету. Найпершим до нової зміни студентів нашого університету по-батьківськи звернувся ректор, член-кореспондент НАН України, професор Микола Поляков. Він відзначив: «Шановні першокурсники! Сьогодні вам є чим пишатися, адже вступити до класичного університету з віковою історією – це справжній талант! Усього студентами університету цього року стали близько 3 500 юнаків та дівчат, яким тепер належатиме право зберігати столітні традиції й творити подальше майбутнє нашого славетного університету», – наголосив Микола Вікторович. – Віднині у Альма-матер перед вами відкривається широка дорога: ви навчатиметеся у наших кращих фахівців, зможете скористатися можливостями зовнішньої академічної мобільності та навіть отримати другий диплом закордоном. Тепер усе залежатиме

тільки від вас – і ваше особисте майбутнє, й щастя і процвітання незалежної України.

Щиро бажаю вам успіхів на цьому шляху!», – звернувся до молоді ректор. А далі за традицією святкування кращі представники нового покоління студентства ДНУ – переможці різних олімпіад та спортивних конкурсів – отримали із рук ректора символічні студентський квиток та залікову книжку. Хвилиною мовчання і покладанням квітів до Пам'ятника загиблим студентам першокурсники вшанували пам'ять усіх студентів та викладачів ДНУ, загиблих за мир і незалежність України. Проте кульмінаційним моментом для вчорашніх школярів, безумовно, стало урочисте виголошення клятви на вірність студентському братерству ДНУ. Тоді ж під звуки стародавнього студентського гімну «Gaudeamus» на знак високих прагнень, цілей і мрій студентства ДНУ у небо красиво злетіли десятки кольорових кульок...

*Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара*

Тварини Біблії

Для тих, хто хоче всебічно вичити Біблію, буде цікавою тема бесіди – тварини і птахи в Біблії. І першою істотою, що з'являється в Старому Завіті, є змії, який був спокусником Єви і привів прабатьків людей до гріхопадіння та вигнання з раю. Читаєм з Книги буття (3:1-5): «Змії був хитріший над усю звірину, яку Господь Бог учинив. І сказав змії до жінки: Чи Бог наказав: Не їжте з усякого дерева раю? І сказала жінка змієві: З плодів дерева раю ми можемо їсти, тільки плодів дерева, що в середині раю, сказав Бог, не їжте їх і не торкайтеся до них, щоб вам не померти. І сказав змії до жінки: ні, не померете, але знає Бог, що в день, в який ви їсти, ваші очі ваші, і ви будете, як боги, знаючи добро і зло». Далі йде провіщення Боже про прихід Месії, але ми будемо вести мову лише про тварин, згаданих у Біблії. Такою була ослиця пророка Валаама, на якій він їхав до царя Моава Балака, щоб проклясти ізраїльтян. Читаємо з Книги чисел (22:23-33): «І побачила ослиця Господнього Ангола, що стоїть на дорозі з оголеним мечем у руці, і збочила ослиця з дороги, і пішла полем, а Валаам ударив ослицю, щоб збочила на дорогу. І став Ангол Господній на стежці виноградників, де з одного боку стіна і з іншого боку стіна. Ослиця, побачивши ангела Господнього, притулилася до стіни і притиснула до стіни Валаамову ногу, і він знову став бити її. Ангел Господній знов перейшов, і став у тісному місці, де нема дороги збочити ні праворуч, ні ліворуч. Ослиця, побачивши Ангела Господнього, лягла під Валаамом. І запалився гнів Валаама, і він ударив ослицю кием. І відкрив Господь уста ослиці, і сказала вона до Валаама: Що я зробила тобі, що ти б'єш мене ось уже третій раз? Валаам сказав ослиці: за те, що ти посварилася з мене; якби в мене в руці був меч, то тепер я забив би тебе. І сказала ослиця до Валаама: Чи не я то твоя ослиця, на якій ти їздив спочатку до цього дня? чи мала я звичку так чинити з тобою? Він сказав: ні. І відкрив Господь очі Валаама, і побачив він Господнього Ангола, стоїть на дорозі з оголеним мечем у руці, і схилився він, і впав на обличчя своє. І сказав йому Ангел Господній: Нащо ти вдарив ослицю свою оце трічі? Я вийшов, щоб перешкодити тобі, оскільки шлях твій не правий переді Мною, і ослиця, побачивши мене, збочила від Мене ось уже три рази, якщо б вона не збочила була перед лицем моїм, то тепер я й забив би тебе, а її залишив би живою». Треба сказати, що у Біблії згадуються істоти, ідентифікація яких утруднена або неможлива при сучасному рівні розвитку науки. Використовувані перекладачами слова, що позначають цих тварин, іноді збігаються з назвами міфічних істот (дракони, единороги тощо). Наприклад – бегемот. Це ім'я було присвоєно відомому нині під цим ім'ям ссавцю в XIX столітті. Або дракони. У Псалтирі Єгипет

образно названий «землею драконів» (43:20). У Старому Завіті, в Книзі Даниїла є розповідь про те, як у Вавилоні він умирив «дракона» в храмі (Дан. 14:23-28). Найчастіше дракон згадується в книзі Одкровення Івана Богослова. А ще є единорог для опису швидкості дії Бога. Написано: «Бог вивів їх з Єгипту, швидкість единорога у Нього» (4М. 23:22). Це ж слово перекладається і як дикий буйвіл. У Книзі Йова (40:20-41:26, 7:12) є морське чудовисько Левіафан. Але повернемося до звичних істот. Пригадаймо 10 кар єгипетських - нашествия жаб, мошки, диких звірів, сарани. Або вбивство 42 дітей двома ведмедицями. У другій Книзі царів написано: «І пішов він звідти до Бет-Ел. Коли він ішов дорогою, малі діти вийшли з міста і насміялися над ним і говорили йому: «Ходи, лисий! Ходи, лисий!» Він оглянувся і побачив їх і прокляв їх ім'ям Господнім. І вийшли дві ведмедиці з лісу, і розірвали з них 42 дитини» (2:23-24). У Біблії згадуються птахи, які служили джерелом їжі (пригадуєте, на них полював Ісава), хоча деякі види птахів були заборонені до споживання. Також птахів приносили в жертву. Нерідко птахи відіграють символічну роль. Наприклад, горобець. Написано у Євангелії від Луки (12:6-7): «Але навіть волосся вам на голові пороховане все. Не бійтесь: вартіші ви за багатьох горобців! Чи ж не п'ять горобців продають за два гроші? Та проте перед Богом із них ні один не забутий. І на землю із них ні один не впаде без волі Отця вашого». Ворон чи ворона є у Книзі пророка Софронії (2:14): «І будуть лежати серед неї стада, усяка польова звірина, і пелікан, і їжак будуть ночувати на мистецьких прикрасах її, сова буде кричати в вікні, на порозі ворона, бо віддерто кедрину його». Це є у Ісаї (34:11): «І посяде його пелікан та їжак, і перебуватимуть в ньому сова та ворона, і над ним Він розтягне мірильного шнура спустошення та виска знищення». Але ворон міг бути й символом краси. Псалом 5:11: «Голова його ширее золото, його кучері пальмове віття, чорні, як ворон».

Проте найчастіше в Біблії згадані голуби. У Євангелії від Івана (2:14, 16): «І знайшов Він, що продавали у храмі волів, і овець, і голубів, та сиділи міняльники. І сказав продавцям голубів: Заберіть оце звідси, і не робіть із дому Отця Мого дому торгового!». Також у цьому ж Євангелії: «І свідчив Іван, промовляючи: Бачив я Духа, що сходив, як голуб, із неба, таоставався на Ньому». Або в Луки (3:22): «і Дух Святий злинув на Нього в тілесному вигляді, як голуб, і голос із неба почувся, що мовив: Ти Син Мій Улюблений, що Я вподобав Тебе!»

Про ці події писали також євангелисти Марко і Матвій. А ще Матвій передав слова Ісуса до учнів (10:16): посилаю Я вас, як овець між вовки. Будьте ж мудрі, як змії, і невинні, як голубки». Пророки теж часто зверталися до образу голубів. Наум (2:8): «І постановлено: буде оголена, відведеться в полон, а рабині її голоситимуть, мов ті голубки, що воркують на персах своїх». Осія (11:11): «Вони прийдуть в тремтінні, як птах із Єгипту, і як голуб із краю Ашшура, і Я посаджу їх по їхніх домах, говорить Господь». Езекиїль (7:16): «І врятовані з них повтікають, і будуть на горах, немов голуби із долин, всі будуть стогнати, кожен за гріх свій». У Ісаї часто зустрічаються голуби. «Хто вони, що летять, як та хмара, і немов голуби до своїх голубників?» (60:8), «Усі ми ревемо, як ведмеді, і мов голуби ті постійно воркочемо, чекаємо права й немає, спасіння й від нас віддалилось воно» (59:11), «Пишу я, мов ластівка чи журавель, воркочу, мов той голуб; заниділи очі мої, визираючи до високости... Господи, причавлений я, поручися за мене!» (38:14). З голубкою порівнюють кохану. Це у Писні пісень: «Та єдина вона ця голубка моя, моя чиста! У неньки своєї вона одиначка, обрана вона у своєї родительки! Як бачили дочки Сіону її, то щасливою звали її, цариці й наложниці то вихваляли її». Або ще – про коханого: «Його очі немов голубки над джерелами водними, у молоці повимивані, що над повним струмком посідали!». Далі: «Яка ти прекрасна, моя ти подруженько, яка ти хороша! Твої оченятка, немов ті голубки, глядять з-за серпанку твого! Твої коси немов стадо кіз, що хвилями сходять

з гори Гілеадської!». Також: «Голубко моя у розщелинах скельних, у бескіднім сховку, дай побачити мені твоє личко, дай почути мені голосок твій, бо голос твій милий, а личко твоє уродливе!». Можна навести ще ряд цитат з цієї книги, але краще прочитати її усім закоханим. Проте голубів та горлиць приносили як жертву. Про це багато разів згадано у п'ятикнижжі Мойсейовім. Ось приклад: «А коли рука її не спроможеться на ягня, то візьме вона дві горлиці або двоє голубенят, одне на цілопалення й одне на жертву за гріх, й очистить її священник, і вона стане чиста». Також Ной скористався у ковчезі голубкою. Написано (1 М. 8:8-12): «І послав він від себе голубку, щоб побачити, чи не спала вода з-над землі. Та не знайшла та голубка місця спочинку для стопи своєї ноги, і вернулась до нього до ковчегу, бо стояла вода на поверхні всієї землі. І вистромив руку, і взяв він її, та й до себе в ковчег упустив її. І він зачекав іще других сім день, і знову з ковчегу голубку послав. І голубка вернулась до нього вечірнього часу, і ось у неї в дзюбку лист оливковий зірваний. І довідався Ной, що спала вода з-над землі. І він зачекав іще других сім день, і голубку послав. І вже більше до нього вона не вернулась». Згадок про птахів у Біблії багато. Це Гриф, Ібіс, Шуліка, Кречет, Ластівка (4 згадки), Лебідь, Орел, Павич, Пелікан, Квак, Сова, Страус, Одуд, Пугач, Чапля, Чайка, Яструб. А тепер звірі - Бик (4 згадки), Буйвіл, Ведмідь, Верблюд (6 згадок), Вівця (8 згадок), Вовк, Жаба, Заєць (у біблійних установленнях щодо дозволених для споживання тварин сказано, що не можна їсти "зайця, бо він жує жуйку, та копит не має, нечистий він для вас" 3 М. 11:6), Кінь, коза, корова, леопард, лисиця, мавпа, риби і собаки, слон у Біблії не згадується слон як тварина, але згадується слонова кістка, тритон, ящірка. Ми ще не згадали летючу мишу – кажана. Написано в Книзі Левіт (11:19): «Не будете їсти і буслу, чаплі за родом її, і нетопира». Оцей нетопир – це кажан. Біблія не є підручником зоології і живі істоти у ній найчастіше служать символами для кращого пояснення суті справи. Читайте наше Святе Писання і збагачуйтеся його мудрістю для керівництва у вашому житті.

ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ

Україна є!

На думку достойного українського письменника у багатьох засобах масової інформації читають такий вислів: "Україна відбулася!" – Читаю і прямо не розумію. Що ж сталося з моєю Батьківщиною? СУМ подає, що дієслово "відбуватися" в доконаному виді означає "здійснитися" (про події, роботу тощо), напр.: "Шлюб відбувся два тижні тому" (з усного мовлення).

Вислів "Україна відбулася!" виник під впливом російського дієслова "состояться", що має ширшу семантику. По-українському доречно б сказати: "Україна є!", "Україна стала реальністю".

Чому українці люблять родзинки?

Перед публікою виступає відомий музикант і дуже цікаво розповідає про своє перше виконання нової пісні. Слухаємо маестро із захопленням (пише Роксолана Зорівчак) – і раптом він безжалісно ранив нас кінцевою фразою: "Пісня стала родзинкою програми".

З дива не сходимо, чому людина вихована, безперечно, на українській культурі, замість сказати, що пісня стала окрасою (гордістю, перлиною) програми, зовсім безпідставно надає нового, невластивого метафоричного значення українському слову "родзинка" (сушена ягідка винограду) лише тому, що його російський відповідник "изюминка" має вторинне метафоричне значення "окраса, щось надзвичайне". Що ж, культура культурою, але музикант таки думає по-російськи.

До речі, словоформа однини "родзинка" в українській мові дуже рідко вживається в мовленні. СУМ подає це слово лише в множині – "родзинки, -нок".

На зразок чи на кшталт?

У засобах масової інформації України українське словосполучення "на зразок" зовсім необґрунтовано підмінюють стовідсотковим полонізмом "на кшталт".

Лексема "на зразок" належить до питомо українських слів, що справіку вживається в нашій мові, а лексема "кшталт" – до питомо польських, запозичених значно пізніше. То навіщо ж нехтувати рідним словом,

"Рубрика Миколи Душляка"

до того ж, набагато милозвучнішим?! До вислову "на зразок" маємо синонім, часто контекстуальний – "на подобу".

Повстати чи постати?

Деколи люди не розрізняють цих двох схожих слів повстати й постати й кажуть: "Отоді передо мною повсталала проблема – як мені жити в такому становищі далі?"

Слова повставати, повстати означають "піднятися, встати відразу кільком людям": "Повставали з-за столу, подякували хазяїнові" (П. Мирний), "пробудитися до активних дій, учинити заколот, повстання, діяти вороже до когось". "На захист твій, улюблена вітчизно, повстануть всі твої сини" (М. Бажан).

Слова постати, повстати означають виникнення, утворення чогось: "Силами ентузіастів запоріжбудівців постала з руїн "Теплоелектроцентрально" (О. Вишня), "Ні, я покорити її не здолаю, ту пісню безумну, що з туги постала" (Леся Українка).

Висновок: у першій помилковій фразі треба було сказати: "Отоді передо мною постала проблема..."

Однина і множина в назвах рослин і ягід

У деревних рослин як на рівні мови, так і на рівні мовлення маємо чітке розрізнення – коли йдеться про саму рослину, вживаємо однини: абрикоса, вишня, груша, слива, черешня; щодо плодів застосовуємо множину: абрикоси, вишні, груші, сливи, черешні.

Мовна практика українського народу, на яку спираються рекомендації словників, свідчить, що в однині слід уживати (як назви рослин, так і назви ягід) іменники з суфіксом -ин(а): малина, ожина, калина, смородина, журавлина, шипшина, лохина. Отже, треба казати зарості малини, калини, ожини... і варення з малини, кисіль із калини, вареники з ожиною тощо. В однині вживаємо також назви ягід, що закінчуються на приголосний: агрус, глід. Похідні від них агрусовий, агрусівка (наливка з агрусу), глодовий (напій).

Іменники, що мають у своєму складі суфікс -иц-, уживані в множині: “В траві сором’язливі білі зірочки суниці” (З. Тулуб); “Спаржа, помідори, суниці устеляли грядки наче оксамитовий килим” (І. Нечуй-Левицький). Тож правильно казати й писати варення з полуниць, назбирала кошик суниць (чорниць, брусниць).

В українській мові чагарникова рослина родини ломикаменевиx з білими, жовтими й червоними ягодами зветься порічки: “Перед нею повна миса червоних порічок” (Марко Вовчок). А чорноягідна рослина з цієї родини зветься просто смородина: “Бліденький хлопчик націлив на Оксена чорні, як смородина очі” (Г. Тютюнник).

Отже, російським словосполученням белая (желтая, красная) смородина відповідають українські білі (жовті, червоні) порічки; черная смородина перекладається одним словом -- смородина.

Висновок: у наведених уривках бруньки чорної смородини, цілющі властивості чорної смородини прикметник чорний є зайвим.

Деякі хибні слова і вислови, що засмічують нашу мову

*“давайте заспіваєм” замість
“заспіваймо”*

“давайте кожен починати з себе” замість “починаймо з

себе”

*“два листа” замість “два
листи”*

*“два Львова” замість “два
Львови”*

*“джек пот” замість “великий
виграш, усміх долі (фортуни)”*

*“дивитися щось замість
“дивитися на щось”*

*“директор заводом” замість
“директор заводу”*

*“дислокація” замість
“перебування”*

*“дозвіл на вхід “замість
“дозвіл увійти”*

*“доставка на дім” замість
“доставка додому”*

*“дохідна справа” замість
“прибуткова справа”*

*“духовенство” замість
“духівництво”*

*“дякувати кого” замість
“дякувати кому”*

« 3 інших видань »

З чого розпочати реформу системи житлового забезпечення українських військовослужбовців?

В Україні найдовша у світі черга на отримання житла, яка перевищує 47 тисяч військовослужбовців. Через те, що діюча система корумпована та неефективна, щоб усім їм отримати житло, за попереднім підрахунком знадобиться більше 600 років. Щоб допомогти вирішити це складне питання Незалежний антикорупційний комітет з питань оборони (НАКО) на прохання міністра оборони Степана Полторака провів масштабне дослідження щодо неефективного управління корупції у системі житлового забезпечення Міноборони, запропонувавши чіткі рекомендації стосовно можливих кроків. 19 липня його результати представили міністру оборони. Через два тижні після цього Міністерство оборони розірвало договори з шістьма підрядниками, які порушують свої зобов'язання згідно договору, зривають строки будівництва і марнують кошти українських платників податків. НАКО вітає цей крок міністерства, покликаний зупинити неефективне використання коштів в оборонному секторі. Втім, якщо Міноборони не вдасться побудувати спроможність належним чином оцінювати добропорядність нових фірм, яких залучать до будівництва як підрядників замість вищезазначених компаній, то подібні корупційні ризики залишаться. Відтак відкритим залишається питання, як надалі працювати з фірмами-забудовниками, щоб унеможливити повторення такого сценарію. Проте будівництво далеко не єдина сфера у системі житлового

ЛАДА РОСЛИЦЬКА
керівник досліджень та адвокації
Незалежного антикорупційного комітету
з питань оборони (НАКО)

забезпечення Міністерства оборони, де існує проблема неефективного управління і корупційних ризиків. Слід звернути увагу також і на інші сфери та учасників процесу. Згідно зі звітом Державної аудиторської служби, за результатами аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених Міністерству оборони на будівництво (придбання) житла для військовослужбовців ЗСУ, «саме безкарність і безвідповідальність посадових осіб Міноборони, відповідальних за розв'язання житлової проблеми військовослужбовців, знову призвели до неефективного використання бюджетних коштів». За використання земельних ділянок і будівництво, обслуговування та ремонт житла у військових містечках відповідає Головне квартирно-експлуатаційне управління Міноборони (ГоловКЕУ). Це орган військового управління, що перебуває на утриманні Збройних сил України і підпорядковується одночасно заступнику міністра оборони і начальнику Генерального штабу ЗСУ.

Розподіл фінансування між різними варіантами житлового забезпечення (будівництво, реконструкція, оренда тощо) не регулюється жодним нормативно-правовим актом, що створює ризики непрозорого і суб'єктивного прийняття рішень керівництвом ГоловкиЕУ. Це великий пост-радянський інститут, де працюють понад 13 тисяч людей, які наразі не можуть похвалитися прийнятною ефективністю роботи. Як наслідок суб'єктивного прийняття рішень, передачі земель, яка періодично відбувається без чіткого регулювання і в умовах секретності, доцільність якої під великим питанням, тисячі військовослужбовців не мають належного житла, а Міноборони втрачає землі. Варто зазначити, що Держаудитслужба раніше наголосила на відсутності достатнього контролю над землями Міноборони, втім її рекомендацію повернути землі, виділені Міністерству підбудівельні проекти, які фактично не здійснювалися, досі не виконали.

У звіті також зазначено, що Міністерство оборони не має повної інформації щодо того, які земельні ділянки були передані в управління за попередні роки. Крім цього достеменно невідомо, скільки українських військовослужбовців стоїть у житловій черзі. Цифра коливається між 47 та 60 тисячами людей. Це величезна різниця, яку необхідно зменшити, адже за кожною цифрою стоять не лише десятки тисяч доларів, але й конкретні військовослужбовці, які захищають інтереси держави і очікують на те, що держава також про них потурбується. НАКО цілковито розуміє і підтримує необхідність усунути недоліки системи, через які посадовці Міноборони приймають суб'єктивні рішення з питань капітального будівництва і реконструкції. Першим кроком у цьому напрямку може стати інвентаризація та аудит – не лише житлової черги, а й усієї нерухомості та земель Міністерства.

"Актуально"

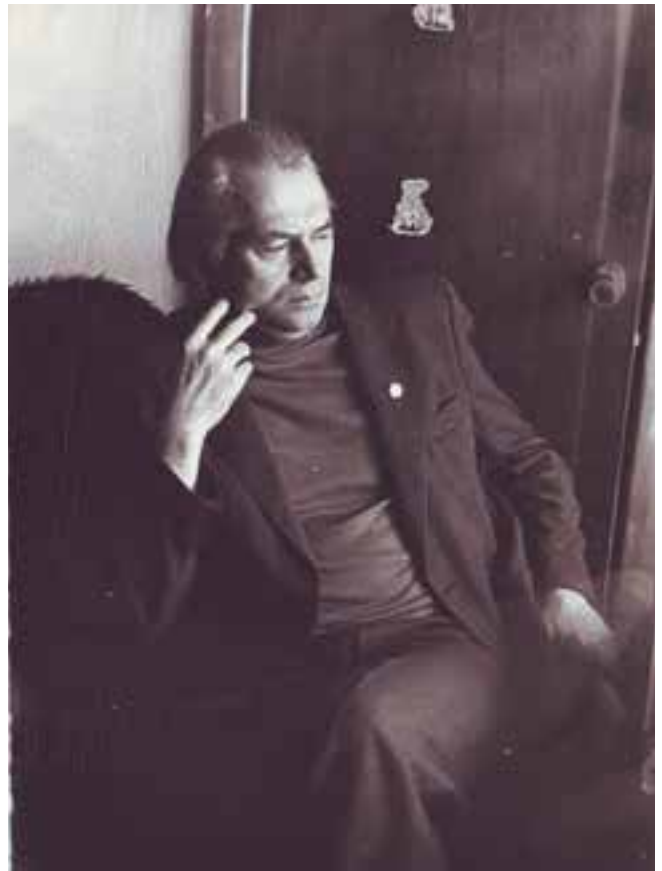
За пропагандистською логікою Кремля "єдиний народ воює з єдиним", - письменник

Олег Черногуз, письменник: ДО
МОСКОВІЇ З...ВІТЕРЦЕМ, АБО ЛЮБОВ
ПО-МОСКОВСЬКИ

Україна може повністю припинити залізничне сполучення з Росією. (З інтерв'ю Міністра транспорту Володимира Омеляна).

Час від часу дивлюсь зарубіжні, московські (каюсь) телевістави. Хочеться дізнатися, як московський люд зомбують кремлівські тролі. Їздять туди і наші політологи. Поки що потягами. Деякі літають. Між наших політологів є розумні, є не дуже, а є продажні. Останні переважно з бородами. Косять під Троцького чи Новінського. Хочу сказати про розумних, але часто... розгублених від несподіваної появи тролів, трішки більших за печерних гномів. Здавалося б, чого боятися. Троль є троль. Та ще й всесвітньо брехливий. На всі його запитання твердо відповідай як лейтмотив перед усім цивілізованим світом - припиніть війну. Заберіть свою військову техніку і своїх солдатів-головорізів із території України. Верніть українські території мамі-Україні і все стане на місце. Чи майже все.

Такі відповіді - ахіллесова п'ята кожного троля. Троль - гном після таких тверджень-відповідей оголосить ... рекламу, щоб щось підчитати і від вас захиститися. Цього наші політологи патріотичного спрямування не застосовують. Ніби за своєю українською ментальністю на нахабство і брехню московіта відповідають так, наче хочуть їм ще й сподобатися. А здавалося - нічого простішого: Росія напала на Україну. У нас з вами йде війна. Ми захищаємо свою землю. Так як у Другу Світову, коли воювали з фашистом Гітлером. Сьогодні з фашистом Путіним. Тоді і тепер їдуть у столицю і не тільки в столицю українські гастербайтери. І тоді їхали добровільно і примусово, і тепер так їдуть. Одних гонять голод, інших - байдужість. Де б не працювати, аби працювати, треті - поповнити ряди 5-ї колони для продовження гібридної війни. Отримати громадянство, як олігарх Новінський, і стати на чолі «Русского міра» поруч з «ряженими» та несподівано політично віруючими атеїстами, такими як Ю. Бойко, Литвин,

деркач, вілкул і їм подібні шуфричі-колаборанти.

Путін заявляє - українці і московіти - єдиний народ. Для чого це Кремлю? Щоб довести, що на території України йде не московсько-українська війна, а громадянська. Воює сам з собою Єдиний народ. Єдиний народ з єдиним. Захід зі Сходом. Війна за волю і за рабство. Демократію і тоталітаризм. Вільним європейським вибором і ординською деспотією. Донецькі колаборанти - за московське рабство, свідомі українці - за європейські цінності.

Кремлівські трубадури на своїх політичних виставах, куди запрошують українських політологів, чи не на кожній такій телепередачі постійно заявляють, що вони так люблять українців, що готові задушити їх знову у «братніх обіймах». Але ми це вже проходили. Понад 350 років, перебуваючи у «вічній дружбі» з «імперією зла» і в тюрмах поневолених народів. Дайте хоч тепер, після розлучення, дихнути свободою. Московські тролі постійно лицемірно стверджують, що вони воюють не з українським народом, а з жидобандерівцями, але кров проливають, переважно, українську.

Полонених, як правило, в полон не беруть (Іловайськ, Дебальцево). У живих на полі бою, «не відходячи від каси», вирізають серця, розпорюють животи, ніби дика орда, що заблудилася у ХХІ сторіччі, прийшовши на нашу землю з 13-го віку. Гаряче люблячих українців московітами тільки під час цієї нової московсько-української війни вже вбито понад 10 тисяч. Це, переважно, не обстріляні добровольці, діти, юнаки, юнки. Ступивши без запрошення на українську землю, «палко люблячі» московіти порозпорювали животи, позасипали туди піску (Володимир Рибак, Дмитро Чубенко та інші, які мріяли жити під мирним голубим небом і безхмарним золотим сонцем, а не під триколом-«бісиком», украденим у голландців, і з перестановкою місцями кольорових смуг (прапор раптом замайорів у чорному диму і згарищах над українським Донбасом). Тут палко люблячі московіти влаштували не тільки сафарі на «братніх» укрів, а й почали їх розстрілювати без суду і слідства у підвалах і погребях, відрубувати руки, якщо вони татуйовані Тризубом – гербом Володимира Хрестителя. А в цей час у центрі Москви люблячі «єдиний народ» московіти ставлять пам'ятник київському князю без... Тризуба. Ставлять у Москві, в якій він ніколи не був, бо її у часи хрещення Русі-України не існувало на планеті. У тих гнилих болотах ще не водилися навіть дикі племена самоїдів. То як зрозуміти таку любов до українців і її історії? Як її назвати? Любов по-московськи.

Днями український міністр інфраструктури України Володимир Омелян заявив, що він би повністю припинив залізничне сполучення з Московією. Я від себе додав би: плюс автобусне, і повітряне. Повністю ізолювався б від орди. Навіть на збиток економіці. Бо життя кожної людини вартісніше будь-якого потяга, що мчить на територію агресора - загарбника українських земель. Як у цьому випадку не згадати президента Білорусі Олександра Лукашенка. Можна по-різному ставитися до «бацьки», але я йому перший потиснув би руку і пішов з ним в окопи за одну лише його фразу: «Їстимемо бульбу, житимемо у землянках, якщо Москва піде на нас війною!» Якщо надумає творити таке з нами, білорусами, як вона творить з українцями...

А московські телеканали ніби в один голос після слів нашого міністра В.Омеляна так завили, начебто той самий паровоз, що випустив із себе останню пару, уже назавжди увійшов у депо на постійну стоянку. Звичайно, московські колаборанти, яких знайшли навіть у моїй Вінниці, також підняли гвалт і додзвонилися до Москви. Колаборант достукався до телепередачі, а я ні. А мені так хотілося сказати нашому славному (без іронії) політологу Руслану Р..., якого ведучий Кузічев і Стриженова у два рота припирали до стінки і верещали, як ви так можете? Як ви може роз'єднати єдиний народ. Здавалося відповісти було просто: припиніть проти України війну. Заберіть з нашої території сотні своїх танків, градусів, гаубиць, мінометів, свою армію, поверніть нашу вами загарбану землю і хай ходять поїзди і сюди, і туди. У чому проблема?

Руслан Р... чи то розгубився, чи то забув про елементарне, почав говорити про щось далеке і не по суті. А Кузічев усе його припирає до стінки, Стриженова, посміхаючись, підгавкує. Чоловік зовсім розгубився під московсько-кремлівським словесним тиском. Спасибі поляку Якубу Корейбі, який прийшов на виручку нашому політологу. Він сказав: Україна не хоче бути васалом Москви. Українці не хочуть бути більше вашими рабами. Українці наситилися вашою любов'ю і вашою дружбаю. Вони хочуть зберегти свою державу, свій дім і шукають щастя у Європі від двоголового орла. Вони по горло ситі вашою азіатчиною.

Чому ж ти цього не сказав, мій український політоложе? Важкою артилерією ударив, як завжди, московський демократ, очевидно, історик, Григорій Амнуель... Він Кузічеву і Стриженовій поставив питання в лоб, наче вистрілив у десятку. Він запитав: а під час Другої Світової війни потяги ходили з Москви до Берліну і з Берліну до Москви? Йде московсько-українська війна. Припиніть війну і тоді освідчуйтеся в любові до «єдиного народу», а не знищуйте його, як слов'янські князівства вільних республік під час завоювання і погрому: Пскова, Новгорода (1570 рік), що поважали Київ, зневажали Москву і не хотіли йти під її «братню руку» та ставати «єдиним народом». Кінчилося це трагедією. Особливо для чоловічого

населення: одних потопили, і "кінці у воду" (вислів Івана Грозного), інших облили окропом на 40 градусному морозі, решту поетапно і пішки відправили до Москви. На перевиховання. Потяги тоді ще не ходили...

Кузічев негайно оголосив рекламу. Крити було нічим. Потім він прийшов з якимись гербами завойованих уже наступницею Орди - Московією окремих нинішніх областей РФ, де в ті часи ще жили слов'яни, але їх дуже швидко Московія розчинила в залишках монгольсько-татарських улусів та в угро-фінських племенах і з них незабаром вийшли кузічеви і шейніни та їм подібні калашникови. Відчувши програш у своєму джек-поті, Кузічев накинувся на США. Показали якогось неадекватного арійця зі свастикою. От мовляв, ви, звертаючись до українського політолога, з ким дружите: з фашистами і самі фашисти. Здавалося, нашому політологу сказати: - Але у вас самих понад 50 націоналістичних фашистських організацій, на прапорах яких та ж свастика, що й на мундирі Гітлера. У вас, як і в роки так званої Великої Вітчизняної війни, мільйони фашистів. Ви, як і Гітлер, напали на Україну без оголошення війни, анексували Крим (як Гітлер Судети, чи Австрію) без єдиного пострілу. Донбас взяли зброєю, як Гітлер Польщу. Хіба ці паралелі вам не нагадують стовідсотковий фашизм. Україна ні на кого не нападала, ні в кого нічого не загарбала. Який у нас фашизм? Чому ви своїх фашистів не показуєте, а забралися аж на американський континент, де знайшли якогось «арійця, що прибув з Тибету, і там знайшов своє «древне коріння», і на убогій стрісі свого будинку замість флюгера почепив іржаву свастику.

Навести б Руслану Р. і приклад з добровільним батальйоном «Айдар», якого московські скінхеди купили на макуху - підійшли з жовто-блакитним прапором, як свої, і впритул розстріляли наших довірливих хлопців. Живим і пораненим порозрізали животи. На прохання покаліченого бійця-українця: дайте, будь ласка, води, мовили: «Пожалуйста. Ми не варвари» і налили водив розрізаний живіт разом з... піском.

Хай би хоч це послушали і зомбовані в студії, які плещуть в долоні таким своїм «героям» і схвалюють їхні «подвиги» на чужій землі «єдиного народу». Та те відео показали б отому дідусеві із Вінниці і отій, що із Жмеринки чи Шепетівці,

які ляпали на угоду пропаганді Кремля, а ми ж так мирно жили. Як брати. Душа в душу. Не жили, а існували, дідусю, у тюрмі народів. Головний кремлівський вертухай і сьогодні це пропонує. Розвертайте свої європейські голоблі на сто вісімдесят градусів і до Москви, а там і до Сибіру, і ми знову станемо з вами «братнім народом» і головне - єдиним. В іншому випадку війна не закінчиться. Як би її не називали: гібридна, громадянська. Але справжнє ім'я її - Московська. Загарбницька. І це підтверджують факти: анексія Криму, окупація частини Донбасу.

А дідусь каже: не можна припиняти сполучення: ні на рейках, ні по асфальту, ні у повітрі. Звичайно, загарбникам в один із чорних днів для України (дай Боже, щоб цього вже більше ніколи не сталося) ті потяги і маршрутки повезуть в Україну ченців, скінхедів і кадірівців. І вже не з саперними лопатками, як хрестами московського патріархату, а з «калашами» та снайперськими гвинтівками, а у валізах - баулах - мінами та гранатами-сюрпризами. А вже «Буки» і «Гради» з «Піонами» та БеТееРами помчать убік Києва і Львова на товарняках. А після цього для досі наївних і довірливих, як з Вінниці, так і з Шепетівки, на тих же «телятниках» їх для ознайомлення з однією шостою частиною планети повезуть до Сибіру. Охолоджуватися. Не завжди ж поливати окропом, як під час взяття Новгороду московітами. Часи не ті, не варварські. Цивілізовані. Не пішки ж ходити до Москви, а потягами, а вже звідти - без пересадки і на Магадан. У телятниках і на платформах. Щоб як уже їхати, так їхати. А не поетапно з України до Московії. А до Сибіру, з вітерцем. Історія ж повторюється.

*Олег Черногуз,
письменник*

Шкільний терор: як захистити дитину від цькування однолітків

Ось-ось почнеться новий навчальний рік. В деяких дітей саме лиш думка про це може викликати жах.

Причина – страх знову опинитися в епіцентрі знущань однокласників. Проблема цькування серед підлітків важко назвати новою.

За даними Дитячого фонду ООН, упродовж останніх кількох місяців 67% дітей стикалися з випадками булінгу.

При цьому 24% українських школярів вважають себе жертвами насилля з боку однолітків.

Ще 40% опитаних воліють мовчати про свої проблеми з однокласниками і не розповідають про них дорослим, продовжуючи терпіти знущання, а 43% зізналися, що вирішили не ставати на захист потерпілих через страх опинитися на їх місці.

Агресивна поведінка дитини щодо своєї жертви є свідомим вибором і може проявлятися у різних формах:

Фізичний булінг (штовхання, бійки, стусани, ляпаси...)

Психологічний (словесні приниження, лайки, ігнорування, погрози, маніпуляції, шантаж)

Економічний (крадіжки, навмисне пошкодження речей, вимагання грошей)

Сексуальний (принизливі жести, прізвиська, образи сексуального характеру, примусові зйомки на відео під час перевдягань)

Кібербулінг (приниження в соцмережах)

Практика показує – коли школяр періодично стає жертвою цькування однолітків, він соромиться про це говорити або навіть знаходить виправдання агресорам.

Якщо ви помітили, що на тілі вашої дитини є синці чи вона постійно у пригніченому настрої, обов'язково знайдіть час і з'ясуйте ситуацію.

Щоб розмова була більш ефективною, дотримуйтесь таких порад:

Поясніть сину чи доньці, що вони можуть завжди на вас покластися.

Запевніть, що не звинувачуєте дитину в ситуації, яка склалася.

Будьте максимально терплячими. Далеко не у всіх випадках, школярі, які піддалися насиллю, готові одразу розповісти про свої проблеми дорослим. Поясніть, що про випадки булінгу потрібно повідомляти старших. І при цьому не слід помилково плутати пліткування з піклуванням про власне життя та здоров'я.

Зверніться за допомогою до вчителів, адміністрації школи та психолога.

Не менш терпляче потрібно поводити себе батькам дитини-агресора.

Найперше слід з'ясувати мотиви насильницької поведінки. Не треба погрожувати чи карати. Як свідчать психологи, агресія може бути прямою ознакою серйозних емоційних проблем у підлітка. Саме тому варто розглянути варіант консультацій у кваліфікованого психолога.

Консультацію як батьки, так і діти можуть отримати в телефонному режимі, зателефонувавши в Єдиний контакт-центр системи безоплатної правової допомоги за номером 0 800 213 103.

Вадим Гуцул, керівник Головного територіального управління юстиції в Кіровоградській області, для УП.Життя

5 речей, які зроблять українську політику моральною

Мораль і політика – для українського вуха звучить як несумісні речі. В уяві постають хабарники, брехуни та бандити при владі. Щось змінити – це як боротися з вітряками, адже система вибудована століттями.

Зрештою, і чи потрібна владі мораль, якщо це зробить її вразливою? А для утримання кордонів та впливу – будь-які засоби хороші. Переможців же не судять.

Спиральна динаміка – теорія, яка показує, що людська природа не фіксована, а постійно еволюціонує та створює нові моделі світу. Етапи еволюції маркуються кольорами.

Так от, представники української влади все ще "застрягли" в червоному полі. Це той світ, де найвищою цінністю є влада. Адже лише влада дозволяє задовільнити власні потреби, є єдиним джерелом багатства.

Ця модель ще добре чується в Україні, бо більша частина суспільства живе з

психологією виживання: нікому не вірити; обманювати, щоб вижити; працювати не з професіоналами, а зі своїми перевіреними людьми; зневіра до сили закону. Втім, ця модель приречена. Прогресивна частина людства з психологією творців, поширення "економіки довіри" у світі, самоорганізація громадян, краудтехнології (збір коштів чи єднання волонтерів під проекти), відкриті кордони, доступ до інформації вже демонструють ознаки бірюзового світу.

Один з трендів – львівські підприємці, громадські діячі, митці та науковці започаткували ініціативу Бієнале довіри. Мета – повернути звичку довіри в наше повсякдення.

Як голова Громадської ради при ДФС Львівщини та підприємець бачу, що можливість переходу до більш морального світу настає тоді, коли базові потреби людей задоволені.

Корінь проблеми – бідність. Важко бути моральним, коли голодний та малоосвічений.

Предметно, що львівська дискусія в Клубі Миру про мораль і політику хоч і починалася з філософських тем – завершилась висновком, що необхідно змінювати податковий кодекс. Ми все ще живемо за кодексом Януковича.

Пришвидшити реформи неможливо, але кожен з нас може докладатися до того, аби зміни відбувались, а уклад життя в Україні змінювався на краще. Що для цього потрібно? 1. Зміни починати з себе. Так навчав Ганді, до такого висновку приходять кожен, хто починає щось робити. У такий спосіб визнаємо, що ми керуємо своїм життям, а не Порошенко чи Тимошенко.

Це породжує відповідальність, критика перетворюється на створення рішень. Звідси і відповідальність за те, як голосуємо. Щоб прийняти відповідальне рішення – необхідно проаналізувати діяльність партії, кандидата і знати, чого від них вимагаєш.

2. Освіта. Андрей Шептицький, Любомир Гузар багато говорили про виховання народу. У родині, школах закладається світогляд майбутнього покоління.

Педагоги – успішні фахівці, прикладні знання та свобода думати і творити – основи для нової школи. Освічену тавільну людину обманути чи залякати важче.

3. Думати своєю головою, розвивати критичне мислення населення. Мирослав Маринович прогнозує, що третя світова війна – це інформаційна війна.

Інформаційні бомби – фейки, тролі, боти, постправа. Боротьба не за тіла, а за свідомість. Вміння перевіряти, отримувати, управляти інформацією – важливі умови для самозахисту.

Підтримка політика залежить від того, які результати видають пошукові системи в перші дні. Люди радше голосують за тих, хто вже має підтримку.

І це вже маніпуляція їхнім вибором.

4. Прості правила. Естонія показала приклад світу, коли прості правила в оподаткуванні зробили її лідером зі сплати податків у світі. Натомість складні та взаємозаперечуючі правила в концтаборах чи в радянській системі перетворювали людей на біомасу, яка нічого не вирішувала. Прості правила для бізнесу, громадян, зрозумілі алгоритми прийняття рішень у владі, відкритість процесу вносять ясність, довіру, виконавчість, особисту відповідальність.

5. Візія майбутнього. Тут як і з цілями в житті чи як з управлінням кораблем: без картинки в голові – куди ми рухаємось, без цілі на карті, навігаторі, без надихаючих мрій – ніяк. То якою хочемо бачити майбутню Україну?

Не вірю в швидкі реформи, вірю в еволюцію. Це, на жаль, процес довготривалий. І нема готових рішень чи легких шляхів, у кожній країні, як і людини – шлях унікальний. Але "дорогу здолає той, хто йде".

*Ігор Коць, громадський діяч,
голова Громадської ради при ДФС
Львівської області, голова ГО "Твій
дім - Україна"*

Цитати про Україну

"Незалежність підіймає на крилах.
Відповідальність не дає ці крила спалити.
Маючи і те, і інше, можна долетіти до
мети!"

Святослав Вакарчук

"А ви думали, що Україна так просто.
Україна – це супер. Україна – це
ексклюзив. По ній пройшли всі катки
історії. На ній відпрацьовані всі види
випробувань. Вона загартована найвищим
гартом. В умовах сучасного світу їй немає
ціни."

Ліна Костенко

"Україна починається з тебе."

В'ячеслав Чорновіл

"Для всіх ти мертва і смішна, Для всіх ти
бідна і нещасна, Моя Україно прекрасна,
Пісень і волі сторона."

Олександр Олесь

"Бути українцем – це значить бути
постійно в стані доказування свого права
на існування."

Володимир Винниченко

"Ми б'ємось за те, чому нема ціни в усьому
світі, – за Батьківщину."

Олександр Довженко "Україна в огні"

"Любіть Україну у сні й наяву, вишневу
свою Україну, красу її вічно живу і нову і
мову її солов'їну."

Володимир Сосюра

"Свою Україну любіть. Любіть її... Во
врем'я люте. В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть."

Тарас Шевченко

"Без будь-кого з нас Батьківщина
може обійтися, але будь-хто з нас без
Батьківщини – ніщо."

Василь Сухомлинський

"Ми є. Були. І будемо ми! Ї Вітчизна наша з
нами."

Іван Багряний

"Той, хто по-справжньому любить свою
Батьківщину, з усякого погляду справжня
людина."

Василь Сухомлинський

"Коли не зможу нічим любій вітчизні
прислужитись, в усякому разі з усієї
сили намагатимусь ніколи ні в чому не
шкодити."

Григорій Сковорода

"Ми мусимо навчитися чути себе
українцями – не галицькими, не
буковинськими українцями, а українцями
без офіційних кордонів."

Іван Франко

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ

«Цікаво»

Дніпропетровщина встановила одразу два рекорди України!

Найвищий в Україні флагшток з Державним Прапором та найбільший Державний Прапор України, що височить над українським містом. Сьогодні з нагоди Дня Прапора Президент Петро Порошенко взяв участь у церемонії урочистого підняття Державного Прапора України, яка відбулася у Дніпрі. "Цьогоріку традиційне підняття прапора вперше проходить не в Києві, а у Дніпрі. Саме тут, так і народившись, безславно загинула така звана Новоросія", - підкреслив Петро Порошенко. Висота флагштоку 72 метри, розміри Прапора - 12 на 18 метрів. Церемонія відкриття готувалася дуже ретельно. Історію українського стяга розповіли у формі флешмобу.

Найбільший в Україні прапор розташований на вершині першого історичного пагорба Дніпра. Це практично найвища точка міста. Висота флагштока над рівнем річки Дніпро складає більше 120 метрів.

«Одне з найважливіших державних свят Президент зустрічає не в столиці, а у Дніпрі! А це говорить про те, що наше місто та область стає все міцнішою та впливовішою територією України. І тепер найбільший та найвищий прапор країни - саме у Дніпрі!» - зазначив голова Дніпропетровської обласної ради Гліб Пригунов.

Вони віддали життя за **НЕЗАЛЕЖНІСТЬ**

У сучасній історії України настали часи, коли молоді люди віддають життя за майбутнє країни. Це наші вчорашні колеги, знайомі або однокурсники. Їх сотні, а іменами деяких вже названі вулиці Дніпра. Хто ж вони, ці герої?

Перший із сотні

Сергій Нігоян Сергій Гагікович став символом Євромайдану і страшної трагедії, яка почалася одним зимовим вечором в столиці. Вірменин за походженням, він народився 2 серпня 1993 року в селі Березнуватівка Солонянського району Дніпропетровської області, цитував Шевченка і любив Україну. Хлопець не сказав батькам, що їде на Майдан. Загинув Сергій близько шести ранку 22 січня 2014 від поранення свинцевою картеччю у стадіону «Динамо», коли ще тривало перемир'я між мітингувальниками і «Беркутом».

- У рідному селі Сергія любили, називали працьовитим, спокійним і справедливим хлопцем. Його поховали на кладовищі рідної Березнуватівки. Проводити хлопця в останню путь зібралось понад дві тисячі осіб. Похоронне богослужіння в сільському Будинку культури провели голова Вірменської апостольської церкви в Україні архієпископ Григоріс Буніатян та митрополит Адріан (Старина). Труну опустили в могилу під Гімн України. Це дійсно була втрата навіть для тих, хто особисто не знав хлопця. Сергій був і є героєм для кожного з нас. Я тоді опублікував пост з закликом до влади про перейменування в Дніпрі вулиці на честь Нігоян Сергій Гагікович, - згадує журналіст Фідель Сухоніс, один з тих, хто ніс труну Сергія.

28 січня 2015 рішенням Дніпровської міської ради проспект Калініна перейменували в проспект Нігоян Сергій Гагікович. За це віддали голоси 150 з 175 депутатів.

- У місті не буде проспекту Калініна. А буде проспект Сергія Нігоян Сергій Гагікович, - написав тоді в соцмережі мер Борис Філатов.

У червні 2017 року Дніпропетровський апеляційний адміністративний суд скасував рішення міської ради про перейменування. Міська влада оголосила про намір або оскаржити це рішення, або провести громадські слухання про новий перейменування. І на наступний день після річниці Небесної сотні 21 лютого 2018 року Дніпровський міськрада прийняла нове рішення про перейменування проспекту Калініна в Сергія Нігоян Сергій Гагікович, скасувавши попереднє.

Позивний «Репортер»

У Дніпрі випускника факультету журналістики ДНУ Олександра Чернікова знали як оператора 9 каналу, який разом з колегами робив «Губернські хроніки». Веселий, товариський хлопець у 2008 році добровольцем прийшов у військкомат.

Служив у десантних військах, в 25-й бригаді. У березні 2014 го мобілізований, військовослужбовець 9-ї роти 25-ї дніпропетровської окремої аеромобільної бригади. Трагічна звістка облетіла місцеві ЗМІ - Олександр героїчно загинув в бою у Авдіївці 22 січня 2015 року. Він захищав нашу свободу і право на самовизначення. Йому було 30 років. Без Олександра залишилися мама, молода дружина і двомісячна донька, яка народилася вже після того, як батько пішов на фронт. Він бачив її тільки кілька разів під час коротких відпусток. Хлопця поховали на Сурсько-Литовському кладовищі.

У рідному університеті пам'ять про Олександра увічнили на «Стіні Героїв», посмертно нагородили найвищою відзнакою вузу - медаллю «За вірну службу ДНУ», а також знаками «За мужність» III ступеня та «Народний Герой України». Всього

ще вісім випускників ДНУ віддали життя за Україну: Павло Левчук, Олексій Тищик, Денис Гаврюшин, Володимир Градиски, Сергій Петров, Роман Карась, Дмитро Астапов і Андрій Савчук.

У листопаді 2015 року вулицю Краснотчеловскую біля станції метро «Метробудівників» перейменували в честь Олександра Чернікова. На війні у нього був позивний «Репортер». У Дніпрі пройшов вечір пам'яті «Позивний Репортер»: життя продовжується».

- Ми робимо так, як хотів би Саша або інші бійці. Вони боролися не за те, щоб ми плакали і жили тільки чорними спогадами і думками. Треба дивитися в майбутнє. У Саші росте дочка Оленка. Хочеться, щоб було що їй передати, - зазначила тоді колега загиблого, волонтер і співорганізатор заходу Ольга Владімірова.

Пішов з життя друг України

Американський сенатор-республіканець Джон Маккейн помер на 82-му році життя.

Джон Маккейн помер у суботу, 25 серпня, о 16:29 за місцевим часом, в оточенні своєї родини. "З сенатором, коли він пішов, була його дружина Сінді та їхня родина. Він до самої смерті вірно служив Сполученим Штатам Америки протягом шістдесяти років", - йдеться в короткій заяві офісу Маккейна. Напередодні Джон Маккейн вирішив припинити лікування від онкологічної хвороби, котру виявили в нього торік. Близькі Маккейна пояснили, що хвороба ще рік тому розвивалася агресивно, а прогнози лікарів були невтішними. Однак сенатор перевершив очікування медиків і протримався рік. "Проте прогрес захворювання і невблаганний вік виносить свій вердикт. З притаманною силою волі він зараз вирішив припинити медичне лікування", - розповіли рідні Маккейна.

Вони подякували всім, хто допомагав сенатору боротися з хворобою та молився за нього. Дружина сенатора залишила у Twitter зворушливе зізнання: "Я люблю свого чоловіка всім своїм серцем". Маккейн був кандидатом у президенти від республіканців у 2008 році. Він відвідував Київ у дні Революції Гідності та висловлював велику симпатію до України та українського народу. Протягом багатьох років сенатор залишався ключовим голосом в Республіканській партії та одним із найвідоміших американських політиків у світі.

Спеціально для “Бористену”

Терниста дорога від Педагогічного ліцею № 2 у Бартошицях до середньої української школи у Гурові Ілавецькому (Польща)

Недавно українські школи в Польщі святкували ювілеї свого існування. Була це нагода до підсумків та пригадання доріг, які перейшла наша меншина, щоби діти і молодь могли вчитися у своїй школі

Наприкінці червня 2018 року своє 50-ліття святкував Загальноосвітній ліцей в Гурові Ілавецькому. Школа ця у прямому зв'язку продовжає традиції українських класів Педагогічного ліцею № 2 у Бартошицях. Наша Альма-матір, яку з освітньої картини Польщі знесла реформа системи підготовки вчителів, не існує вже майже 50 років (останні випускники завершили її у 1970 році). Цей єдиний у післявоєнній Польщі освітній пункт існував тільки 15 років. Як випускники славної бартошицької школи зосередимося лише на основних, найважливіших та цікавіших моментах з її існування у часи глибокої Польської Народної Республіки, що відзначалися м.ін. відсутністю толерантності до іншості, асиміляцією національних меншин та їхнім повсюдним наглядом. На ці важкі моменти хочемо звернути увагу у статті. Усі факти та оцінки презентовані у ній ґрунтуються на джерельних матеріалах, що зберігаються Державним архівом та Архівом Освітньої кураторії в Ольштині, ресурсах Відділу Інституту державної пам'яті у Біломостоці та висловленнях вчителів і випускників школи; згаданих джерел в тексті не будемо називати. Педагогічний ліцей № 2 у Бартошицях, славна „двійка”, яку засновано на підґрунті Ліцею виховательок дитячих садочків, знаходився у Шкільному осередку при вулиці Лімановського. Школа почала існувати 1 вересня 1955 року. У черговому році, тобто у вересні 1956 року, у цьому освітньому пункті, як наслідок нав'ювання польського Жовтня, почалося навчання кандидатів на вчителів для української національної меншини. Перший набір виявився великою подією. Супроводжував його порив патріотизму та великого ентузіазму. На вступний іспит, на 60 вільних місць, зголосилося

215 кандидатів. Було відкинуто заяви тих, яким виповнилося 20 років. Чимало інших було вже випускниками професійно-технічних шкіл або припинило навчання у загальноосвітніх ліцеях і технікумах, тому що забажали навчатися у „своїй школі”. З-посеред 63 прийнятих (два відділення першого класу) іспит зрілості опісля 5 років склало 19 осіб (ефективність навчання 30%). У наступних роках не було краще. Рівень навчання у ліцеї був високим, а підготовка випускників сільських початкових шкіл до навчання у середній школі була ненайкраща. Окрім того учні володіли головне сюржиком, а впродовж більшості часу існування школи п'ять предметів велося українською мовою (рідна мова, математика, фізика, біологія і хімія). Вчителі української національності працювали з ентузіазмом, що передавалося учням. Початки були нелегкими. Освітня влада не гарантувала основних умов, що дають можливість школі нормально функціонувати. У 1956 році, після утворення першого українського класу, у школі не було ні одного вчителя цієї національності, бракувало основних дидактичних засобів, особливо шкільних підручників. Рідної мови навчала директорка, львів'янка, яка дуже прихильно ставилася до українців.

Жінка зайнята касуванням однієї школи (ЛВДС - Лицею виховательк дитячих садочків) та творенням чергової (Педагогічного лицею № 2) у хвиликах вільних від обов'язків читала учням фрагменти Кобзаря Тараса Шевченка і співала з ними українські пісні. Кадрова ситуація почала мінятися у позитивному напрямку вже у 1957 році. Як першим, у лютому того року, прибув з України Григорій Дроздовський, що з'явився в кабінеті директорки у формі вищого офіцера Червоної армії. У жовтні прибув Іван Брук, досвідчений 10 роками лагру у далекому Казахстані. Перший навчав математику та фізику рідною мовою, другий – українську мову. Починаючи з 1 вересня біологію та хімію українською мовою навчала Галина Криванська, випускниця Лодзького університету.

Дальше, дивлячись на кадрову ситуацію, було лише краще. У 1959 році прибули: Олександра Сеньків з Івано-Франківська, Ярослав Марущечко (математик) та Михайло Саванюк (вчитель-художник). У 1960 році до них приєднався Микола Калішук, ентузіаст географії, астрономії та етнографії. Коротко, бо три роки, у школі працювало подружжя Надія та Іван Тимчина (україністи, 1962-1965). Євген Пушкар, випускник україністики Київського університету ім. Т. Шевченка працював у лиці у роки 1965-1970, а Степан Лашин, випускник цієї школи, у роки 1967-1970 навчав педагогічних предметів. Важливу роль у формуванні світогляду лицейців та виборі системи життєвих цінностей відіграв о. Іван Сенета, який вів катехезу до часів скасування релігії у школах (1960). Загалом впродовж всього існування у школі працювало 12 вчителів української національності. Ми відмітили лише кадрові справи. Відомо, що на результат навчання впливає багато факторів, м.ін. інфраструктура школи, дидактичні засоби. Про ці елементи згадується у монографії школи. Основний кшталт лицію надали його два директори – Варвара Серкес (1955-1963) та Вацлав Наймович (1963-1967). Двом черговим, Тадейові Гушковському та Станіславові Блищкові, залишилося лише скасувати освітній пункт, а Степанові Лашину висказати сакраментальну формулу: Існування Педагогічного лицію у Бартошицях вважається закритим. Якщо ідеться про українські класи – окрім років 1956-1958 – було це одне відділення, майже

завжди „Б”. Уже в серпні 1958 року магістр Богдан Радванецький, 28-річний голова ВУ УСКТ в Ольштині, у письмі до Міністерства освіти, звернув увагу на селективне ставлення в школі до українських класів й запропонував утворити у Бартошицях самостійну середню українську школу. Це була відважна та гідна уваги ініціатива, але зустрілася з гострою реакцією з боку міністерства. Пропозицію педагогічною радою школи не підтримано. Партійно-адміністративна влада зневажала постулати українців, лише у 1968 р. утворено український клас у Загальноосвітньому лиці в Гурові Ілавецькому, а щойно у 1990 році покликано самостійну українську середню школу у тому місті. Ініціатива покликати самостійну українську школу в місці касованої набрали інтенсивності з боку УСКТ у 1965 році, тобто після оголошення міністерством освіти рішення про скасування педагогічних лицейів. Зусилля УСКТ у цій сфері та реакція влади детально обговорюється у монографії. Можна додати, що надію на утворення самостійної української школи було скасовано засіданням виконавчого органу Воєводського комітету Польської об'єднаної робітничої партії від 14 липня 1967 року, коли представник Повітового комітету Польської об'єднаної робітничої партії у Бартошицях прямо ствердив: На мою думку, виховна сторона в українському лі-цеї викликає низку політичних застережень. Вийшло з нього багато націоналістів, за ці справи навіть двох учителів-українців звільнено зі школи. Українська національність користується всіма громадянськими пільгами, тому не слід штучно створювати національної проблеми. Ми не погоджуємося, щоб без нашої участі вирішували наші справи. Можна зроби-ти висновок, що владі не розходилося про викладання в українській мові, вона не хотіла допустити до зосередженості молоді української національності в одному навчальному закладі. Вона могла б стати, на думку властей, специфічною «кузницею націоналізму» і продовжувати в цій сфері небажані для влади тра-диції бартошицького лицію. Учасники того високого партійного форуму замість обговорювати утворення нового навчального пункту, намагалися довести, з якими проблемами будуть зустрічатися випускники української середньої школи.

Їхне піклування про українських абітурієнтів було прямо дивовиже: Не складуть вступних іспитів до вищих учбових закладів..., у них з'являться величезні труднощі у навчанні... – згідним хором мовляли усі присутні у засіданні. Здається, що побоювання влади перед українською школою насилювали звіти СБ, які повідомляли про глибокий націоналізм, який укорінився у бартошицькому ліцеї, процитуймо лише деякі з них. Запеклий агент СБ звітував м.ін.[...] прагнення націоналістичних елементів є не допустити до денаціоналізації української молоді. Останнім часом ці методи нотуємо особливо в Педагогічному ліцеї № 2 в Бартошицях. До найбільш активних противників денаціоналізації української молоді належать [...] Сеньків Олександра за участю Марушечка Ярослава (1962): У іншому місці читаємо (1961): Олелсандра Сеньків [...] відвідала з профорієнтаційною метою повіти Кентшин, Гіжицько, Венгожево [...] й агітувала, щоб посилати своїх дітей до української школи в Бартошицях (1962). Повні націоналізму, в розумінні СБ, були також шкільні екскурсії, які організувала ця вчителька, в однім зі звітів читаємо: Згідно з даними, Сеньків Олександра під час канікул 1962 р. запланувала собі виїзд разом з молоддю до Ряшівського воєводства і в Бещади. Метою цього виїзду є відвідання українською молоддю місць, де воювали банди УПА й агітація до шкіл молоді в Бартошицях. Справжнім розсадником націоналізму, на думку служб СБ, була квартира Олександри Сеньків: Отримано дані, що фігурантка справи організаційного спостереження Сеньків Олександра, вчителька Педагогічного ліцею №2 в Бартошицях висловлювалася, що поки буде вона вчителькою, не дозволить на денаціоналізацію української молоді. У зв'язку з цим після уроків у приватному домі запрошує молодь, де прищеплює їй націоналістичні ідеї (звіт 1962 р.).

Існують джерельні матеріали - докази на те, що спеціальні служби проникали наші родини, а водночас контролювали кореспонденцію, яку ми отримували з Заходу. Заступник повітового коменданта Громадської міліції у справах безпеки в Бартошицях звертався до своїх відповідників у Польщі: У додатку подаємо список учнів Педагогічного ліцею № 2 в Бартошицях, батьки яких проживають на вашій території. Якщо нижченазвані учні

походять із сімей, що були в минулому членами банд УПА і, можливо, й тепер проявляють націоналістичну діяльність, прошу передати дані, які стосуються цих осіб, до нашого відділення. Ці дані необхідні до розслідування націоналістичної діяльності серед шкільної молоді, що навчається в Педагогічному ліцеї № 2 в Бартошицях (лютий 1962). Служба безпеки ретельно стежила за листуванням учнів, спостерігала, чи не отримують вони кореспонденцію від закордонних українців. Для того, щоб стати об'єктом зацікавленості СБ, досить було отримати лист чи навести кореспонденційний контакт із родиною, що мешкає на Заході. Служби негайно приступали до інтенсивного розпрацювання таких осіб, підозрюючи, що той елемент може бути використаний розвідкою імперіалістичних держав.

Випускники більш ранніх випусків Педліцею пам'ятають, що до школи приходили часто, переважно із США та Канади, пакети з різного роду матеріалами, напр. одяжними купонами, які розділяли серед учителів та учнів українських класів. Це також не проходило повз увагу бартошицького відділення СБ. Крім того, молоді люди отримували листи й пакети із Заходу, тож треба було перевірити, від кого походить ця кореспонденція і який є її зміст. Що цікаве, попри те, що СБ у 1968 почали зосереджуватися на прониканні вчителів та учнів українського класу, який було утворено у школі в Гурові Ілавецькому, не втрачали нагаду над касованим ліцеєм у Бартошицях.

У рапорті СБ ПКМО в Бартошицях від 11 січня 1967 р. читаємо: Цікавіші явища щодо питання українського націоналізму в тому повіті не виступають. У Педагогічному ліцеї № 2 в Бартошицях навчаються 165 українців, серед [них] також з операційного погляду нічого цікавого не відбувається. На випадок можливої загрози з числа українців вибрано до забезпечення 12 осіб. (проф. Я. Сирник). Якби припинитися янатому, що було вище процитовано, то уява про нашу школу була б неповною, сумною та сильно деформованою. У ліцеї велося нормальне життя. Ми були молодими, жили повною силою, не цікавили нас спеціальні служби і найчастіше ми про них не знали. Це головне заслуга наших вчителів. У нас було багато науки, ми не відхилялися від суспільних робіт у місті та обов'язків у гуртожитку. Був час на краєзнавчі екскурсії, спорт, танцювальні вечірки, рандеву у поблиському міському парку, не були чужими юнацькі жарти та пустощі. Ми з ентузіазмом брали участь у діяльності художніх колективів, які регулярно та інтенсивно відвідували села та містечка, не лише довколишні, у яких проживали переселенці акції „Вісла”. Зворушливими були концерти, коли люди перший раз від часів переселення слухали українських пісень, дивилися народні танці, й від того плакали. Ми несли радість глядачам і водночас будували верстат своєї майбутньої професійної роботи. Важко сьогодні вповні оцінити наші зусилля у пошурюванні рідної мови і культури, підтримуванні, укріплюванні й будіванні національної тотожності українців різних поколінь. Здається, що частина з нас впродовж десятиліть належала до вузької авангарди рідної інтелігенції, яка з ентузіазмом та відданіям служила українській громаді в Польщі.

Ми не почуваємося повноваженими давати оцінку ефективності наших зусиль. Можемо їх лише записати та описати. Це ми намагалися зробити у об'ємній монографії нашого ліцею.

Дослідження фактів нашої школи виказало, що між польською та українською молоддю, зарівно у школі та гуртожитку була велика згода та дружба. Не було конфліктів між вчителями двох національностей. Між юнаками з міста і учнями ліцею траплялися непорозуміння (навіть бійки), але вони з кожним роком зникали. Надавати їм виключно національного навантаження, як показали дослідження, являється великим спрощенням. Більш правдоподібним є те, що хлопці з міста не могли бути байдужими до гарних українських дівчат, які то прогулювалися доріжками шкільного осередка й не проявляли зацікавлення присутністю бартошицьких юнаків, що особливо вечорами вигладали дівчат з-за монументальної огорожі осередка.

Пробачте нам елементи автореклами, які зараз будуть. Нам буде приємно, коли монографія ліцею, над яким колектив працював більше 6 років і вклав чимало копійки та інтенсифікованої роботи, найде читачів серед українців, а також поляків, які зацікавляться історією нашої унікальної школи. Нашу книжку розповсюджено у Польщі. Дистрибуцію проведено також в Україні, США і Канаді. Підготовляючи це опрацювання, ми хотіли скасувати борги у своїх батьків і вчителів, які посилаючи нас в школу й навчаючи у бартошицькому ліцеї спричинилися до того, що ми не загубилися у післявоєнній, не надто прихильній нам польській дійсності, а потім

допомагали іншим вибирати відповідні вартості і відшукати відповідну дорогу у житті. Над книжкою ми працювали суспільно, з задумом подякувати тим, які формували наші розуми і характери. Ми не стидаємося того, що ми емоційно зв'язані з ефектами нашої роботи (книжкою і DVD), але оцінку пізнавальних та патріотичних цінностей залишаємо Читачам. Монографія бартошицького ліцею являється результатом колективного зусилля вчителів та випускників, які сьогодні проживають у різних державах Європи та Північної Америки. Вона не створилася б без підтримки приятелів та прихильників школи. Все опрацювання складається з трьох частин, які являються інтегральною цілістю. Це: книжка, яка нараховує 864 сторінки, DVD, яке вміщає більше 3 000 персональних та колективних фотографій, що мають архівну цінність, та буклет про спонсорів. Ми впевнені, що книжка викличе багато рефлексій про долю українців у Польщі протягом останніх 70 років.

Стефан Лашин (США)

Ліда Лойко (Польща)

Використано монографію: Лашин С., Педагогічний ліцей № 2 у Бартошицях (Польща), українські класи, переклад з польської і редагування Микола Лесюк, Бартошиці- Ольштин- Нью Йорк – Івано – Франківськ, «Тирса» 2018, с. 864.

ДО 125-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИЗНАЧНОГО
УКРАЇНСЬКОГО ДІЯЧА ПЕТРА ШКУРАТА

*„Любов зрештою не що інше, як
відображення в людях власних
достоїнств людини,,*

З нагоди роковин варто пригадати знану і незнану постать, якою є Петро Шкурат в нашій пам'яті. В пресі про нього можна зустріти декілька статей, але у всіх публікаціях знаходимо багато недомовленостей про цю унікальну українську постать. Народився Петро Шкурат 16 жовтня 1893 р. у містечку Келеберда біля Кременчука (тепер село в Кременчуцькому р-ні Полтавської обл.). Мало є описів з дитинства та молодих років Петра. Відомо, що близька родина, а зокрема його дідусь жив у с. Перевалочному над Дніпром (тепер затоплене Дніпродзержинським водосховищем). Петро у своїх спогадах дуже тепло згадує свого дідуся, який розповідав йому легенди й перекази про козаків та їх боротьбу з Росією та Польщею за свою незалежність. З цього раннього періоду є відомості, що Петро навчався на медика – правдоподібно у фельдшерській школі. Під час Першої світової війни його покликали до царської армії. Навесні 1917 р. перебував він на російсько-австрійському фронті в Галичині, в околиці м. Підгайці і с. Шумляни. Тут він мав змогу ближче познайомитися з українцями в Західній Україні. Повернувши в рідні йому сторони з січні 1919 р. служив в складі Полтавського полку і брав участь в боях проти махновців та більшовиків на Катеринославщині та Харківщині. За участь у збройній боротьбі за державність України нагороджений Хрестом Симона

Петлюри. Захворівши на тиф лікувався в лікарні у Тернополі. Коли підлікувався від серпня 1919 р. до вересня 1920 р. Шкурат перебував в таборі для інтернованих та полонених українців на Ялівці у Львові. Тут, зокрема, контактувався із відомим отаманом Ангелом. Після звільнення з табору працював як медик у повітового лікаря в м. Ярослав. Звідси перебрався до Перемишля, де мешкав аж до 1944 р., працюючи продавцем в книгарні “Базар”, а відтак управителем книгарні Наукового товариства ім. Т. Шевченка. Брав активну участь в житті української громади Перемишля, а також наддніпрянської еміграції у Польщі, яка головню була об’єднана в Українському центральному комітеті (УЦК). П. Шкурат також опікувався таборами українських вояків, а також організував допомогу для дітей інтернованих вояків армії УНР, які перебували в польській таборній неволі. Він контактувався із всіма таборами в Польщі, став фактичним посередником між ними та українцями Галичини. Варто пригадати, що колишніх союзників вояків з

УНР та УГА поверх 30 тисяч Польща інтернувала у своїх таборах і тримала українських вояків в нелюдських умовах. У грудні 1920 р. в таборі Пикуличах коло Перемишля перебувала 3747 українських вояків в тому 805 офіцерів, коло 2500 солдатів та 80 жінок з дітьми. Всі вони не мали відповідного харчування і перебували в антисанітарних умовах, без належної лікарської опіки. П. Шкурат належав до числа тих, які зовні допомагали ув'язненим таборовикам організувати допомогу в харчах та медикаментах. Понад Шкурат в цьому часі об'їздив всі більші міста Галичини та Волині і намагався організувати українські чоловічі та жіночі гімназії та бурси (гуртожитки). Найбільш помітна його поміч виявлявся в околицях Перемищини та самому Перемишлі, де за його стараннями у фахових школах та гімназіях навчалось багато хлопців та дівчат – дітей наддніпрянської України. Він навіть був обраний заступником голови відділу представництва УЦК в Перемишлі у 1925 р., і керував цим відділом до 1930 року. На II з'їзді Української політичної еміграції (1928 р.) став членом головної ради УЦК, на III з'їзд (1934 р.) – заступником голови Головної управи і референтом культурно-освітнього відділу. Під його опікою перебувало понад 20 недільних шкіл у місцях масового скупчення емігрантів з Наддніпрянщини, в яких у 1938 р. навчалось близько 750 учнів. Також П. Шкурат відповідав за редакцію часопису «За незалежність» – бюлетеня Головної управи Українського центрального комітету в Польщі. Він виходив щомісячно (1934–1935 рр.), відтак раз на два місяці (1936–1939 рр.). Всього світ побачило 55 чисел цього видання. П. Шкурат у 1936 р. був організатором

широкого вшануванням пам'яті Симона Петлюри в 10 річницю його загибелі.

За працю в УЦК у 1935 р. П. Шкурат отримував 220 злотих (тоді його заробіток у книгарні складав 160 злотих). При Українському центральному комітеті в Польщі створено у 1935 р. товариство «Українська школа на еміграції». Його головою став ген. Павло Шандрук, заступником голови – П. Шкурат. В 1938 р., відповідно до рішення З'їзду, створено Українську ощадно-кредитну касу, до керівництва якої обрані П. Шкурат, Яків Танцюра та ген. Всеволод Змієнко. За ініціативою П. Шкурата було зорганізовано бурси (гуртожитку) з їдальнею для наддніпрянських дітей у Перемишлі. Відомий письменник і адвокат з Ярославщини Василь Бородач писав: «Своїм тактом та надзвичайною підприємливістю Шкурат вміє з'єднати загал для ідеї рятування української молоді.» Також П. Шкурат тісно співпрацював із визначною художницею Оленою Кульчицькою у Перемишлі, яка стала співзасновником комітету «Брат – братові» та комітету з побудови бурси ім. С. Петлюри у Перемишлі. Щорічною релігійною процесією вшануємо пам'ять бійців Української галицької армії (УГА) та воїнів Української Народної Республіки (УНР), похованих на українському військовому цвинтарі в Пикуличах. Але історія української армії зв'язана не тільки з Пикуличами. Вона була частиною життя українців, жителів Перемишля і навколишніх сіл. Сліди після петлюрівців у місті залишилися до сьогодні. Серед українців бува велика солідарність в допомозі інтернованим. Спонтанно українці об'єднувалися в організаціях «Самаритянська допомога» та «Союз українок». Засновано 1921 р. добродійну

організацію «Брат братові», яка мала за завдання допомогти інтернованим воїнам і сиротам, що були дітьми петлюрівців. Багато членів організації, які допомагали полоненим, самі захворіли на тиф, але це не лякало тих, які допомагали поневоленим. Зорганізоване такими як Шкурат українське населення перепроваджувало перепоховання загиблих, а навіть перепроваджувало ексгумації загиблих в 1922–1924 рр. Після ліквідації табору 1924 р. стараннями місцевої української спільноти український цвинтар загосподарювали і насипали курган, на якому поставили металевий хрест. Протягом 1924–1939 рр. українці Перемишля щорічно організовували похід на військовий цвинтар, під час якого відбувалися сутички з поліцією.

Під час війни П. Шкурат далі мешкав у Перемишлі, співпрацював із підпіллям ОУН(б). Не припиняв контактів з середовищем УНР та бандерівською ОУН. Вони актуалізувалися при створенні вищого представницького органу українців – Української Головної Визвольної Ради (УГВР). Впродовж 1943–1944 рр. учасники підпілля провели низку зустрічей із представниками різних політичних сил і середовищ. Зокрема, член Проводу ОУН Василь Охримович спілкувався із президентом УНР в екзилі Андрієм Ливицьким. Той відмовився брати участь у нелегальній акції, але при цьому погодився направити до УГВР “обсерваторів” екзильного уряду УНР о. Мартина Волкова, Івана Карнаухіва і П. Шкурата. Тут слід зауважити, що протоієрей М. Волков був серед підписантів згаданої вище консолідаційної відозви від 14 червня 1941 р., адвокат І. Карнаухів очолював Рівненську обласну управу, створену ОУН в рамках організації Української

держави, відновленої Актом 30 червня 1941 року. Голова Ініціативного комітету для створення УГВР Лев Шанковський стверджував, що мали мандат для участі у великому зборі, але не брали участі в ньому 9 осіб: Іван Багрянний, о. Мартин Волков, Євген Врецьона, о. Микола Галянт, Варфоломій Євтимович, Іван Карнаухів, о. Олександр Малиновський, Ілля Сем’янчук та Петро Шкурат. В протоколі великого збору УГВР, російський переклад якого зберігся в українських архівах, вказується, що до участі в ньому запрошено 30 осіб. Ймовірно, в це число входив і П. Шкурат, але він з невідомих причин не брав участі в зборі, який відбувся 11–15 липня 1944 р. в с. Сприня Самбірського р-ну Львівської обл. В документі УГВР зазначено, що її чисельність становить 25 осіб. Хто ще, крім 21 учасника, увійшов тоді до її складу, точно невідомо. Це могли бути Іван Багрянний, Євген Врецьона, о. Микола Галянт, Василь Мороз, Ілля Сем’янчук чи Петро Шкурат. Один із активних організаторів УГВР, член Проводу ОУН Василь Охримович згодом зізнавався: “Всього на Збір було запрошено близько 25 осіб, з яких Шкурат від УНР і греко-католицький священик канцлер Галянт не з’явилися, але все одно учасниками Збору були затверджені, як члени УГВР”. Натомість жоден з учасників збору, хто опинився в еміграції, про членство П. Шкурата в УГВР не згадували. На жаль, і від самого П. Шкурата нічого невідомо про його стосунки із підпіллям українським парламентом УГВР.

В одному із документів Закордонних Частин ОУН у 1966 р. згадувалося, що до них на еміграції належить один з колишніх членів УГВР. Нам відомо, що Шкурат, як наближувався фронт у 1944 р. з дружиною Євгенією і маленькою донькою

Оксаною емігрував на Захід. Коротко жив в Австрії, там очолював Українське центральне допомогове об'єднання в Австрії (УЦДОА), згодом переїхав до Німеччини і перебував в таборах переміщуваних осіб. Невдовзі емігрував до Торонто (Канада). Тут працював робітником на заводі компанії "Asme Screw & Gear". В 1951 р. очолив управу першої української профспілки в Канаді – Української робітничої громади – створеної на цьому підприємстві. За кілька років П. Шкурат перейшов на роботу в бюро кредитової спілки "Будучність" де сумлінно працював майже до смерті. Кількаразово обирався головою контрольної комісії цієї кредитівки. Одночасно був активний у житті української громади. Брав участь в установчих зборах Ліги визволення України (ЛВУ), 1 травня 1949 р. в Торонто, входив до головної управи Ліги, викладав на курсах українознавства ім. Юрія Липи. Також був членом контрольних комісій Української суспільної опіки (УСО) в Торонто та Української медично-харитативної служби (УМХС) в Канаді. Його найбільш улюбленою працею, була праця в Пласті та Спілці Української Молоді (СУМ). Василь Бородач у 1955 р. писав: "Петра Шкурата можна було бачити всюди там, де йшлося про душу молоді. Він зріс з молоддю, знає наскрізь її потреби, він розуміє її почуття і безмежно молодь любить. При тому у нього, вроджений такт і сердечний виховний підхід до дітей і юнацтва, тому здобув собі велику заслужену популярність". На першому Крайовому з'їзді СУМ у Канаді (9-10 жовтня 1949 р.) П. Шкурат був обраний головою Виховної ради, яку очолював кілька років. Він був членом редколегії сумівського місячника "На варті", що виходив при редакції „Гомін

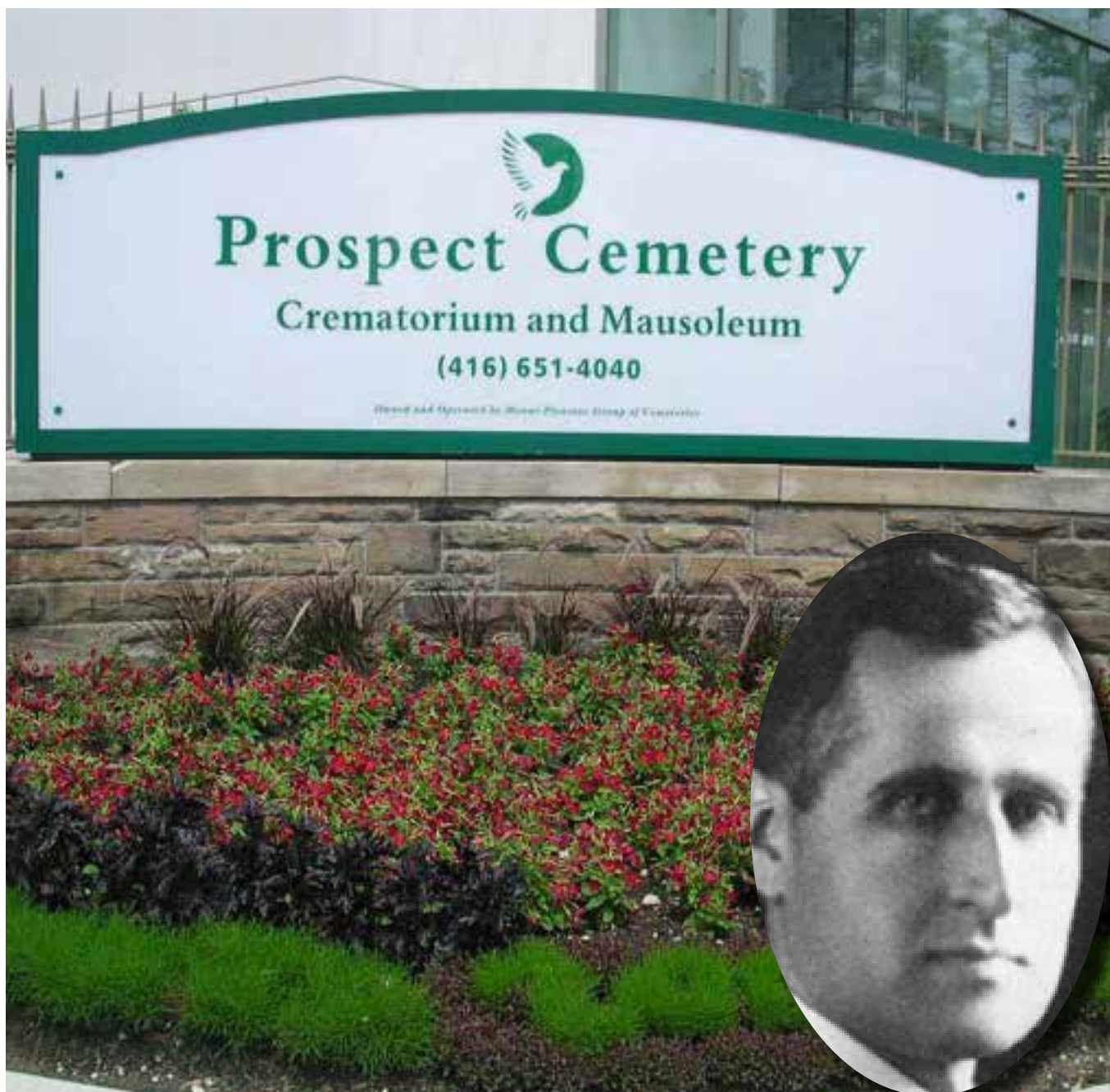
України", одночасно був почесним головою осередку СУМ в Торонто. Належав до організаторів пластового осередку в Торонто, створеного 4 квітня 1948 р. На установчих зборах станиці 23 травня того ж року був обраний референтом у Проводі пластунів-сеньйорів (УПС).

На цьому посту працював кілька років. Згодом також очолював станичний Суд честі, належав до організаторів пластової кооперативи "Плаї" (створена 1954 р.) і був першим головою її управи. Співорганізатор Літературно-мистецького клубу в Торонто, в різний час входив до його контрольної комісії та управи, а у 1959–1962 роках очолював клуб. Входив до Об'єднання працівників літератури для дітей і молоді (ОПЛДМ) ім. Л. Глібова, писав літературні твори до дитячого журналу "Веселка", а зокрема дописував до бюлетеня «Ми і наші діти». Належав до видавництва редакції "Євшан-зілля".

У 1974 р. Шкурат видав збірку історичних та інших оповідань, гутірок і спогадів під заголовком “Підводним шляхом на Синоп”. Також публікувався в газеті “Гомін України”, “Свободі” та “Українському Голосі”. Петро Шкурат один із чільних діячів української громади Перемишля, а згодом Канади, довголітній член Проводу ОУН. Роман Малащук, який був у дружніх стосунках із П. Шкуратом, характеризував його як дуже приємну і товариську людину. Справді Шкурат своєю шляхетністю, поведінкою, жертвеним патріотизмом, тактом відзначався завжди прикладною достойністю. Дуже схвальну статтю про П. Шкурата також замістив в українському тижневику «Наше Слово» (Польща) за 8 червня 2017 р, Павло Лоза, цінні статті про нього були поміщені в українських діаспорних виданнях; Америки, Канади і Австралії та ін. Помер Петро Шкурат 20 грудня 1972 р. у Торонто, похований на місцевому цвинтарі “Проспект” в Торонто.

Ярослав Стех (Канада)

«З нових рукописів»

*Багатокольорове оповідання**Михайло Блехман*

Народився у Харкові, закінчив Харківський університет. Лінгвіст, філолог, перекладач. З 1998 р. мешкаю з родиною в Монреалі (Канада). Пишу прозу українською, російською, англійською мовами. Є членом Міжнародної Літературно-Мистецької Академії України. Маю численні українські літературні нагороди. Редагую електронний літературний альманах "Порт-Фоліо".

Хмари завжди беззвучно дивляться повз мене, коли я йду в нашу картинну галерею від метро або назад. Галерея називається музеєм образотворчих мистецтв, але, як на мене, образність - це не наслідок жанру - хіба ж має значення, хто і що чим і ким вважається та в яку - за рахунком або функцією - скриньку покладений.

Колись хмари - теж наші, як і картинна галерея, - точніше, мої, - колись раніше вони здавалися мені ватою, яка за чийось подмухом або, хто їх знає, подихом злетіла в раніше безхмарне небо з небаченої або невидимої новорічної ялинки. А зараз мені зрозуміло, що до ялинки вони відношення не мають, адже це просто і всього лише - клаптики не пожовтілих газет із чорними смужками газетних шпальт.

На відміну від глядачів - численних і натхнених - вони ніколи не заважають мені. Глядачі ж, на щастя, мене не помічали, юрмилися не десь там на крутизні, котру з деяких пір вже ніщо не дивувало, а в кожній з маленьких зал, стіни яких були обвішані картинами, до того ж, як правило, недостатньо освітленими. Їх, глядачів, було безнадійно багато, майже кожен тримав біля вуха

громіздкий електронний прилад з попередньо записаними поясненнями, і картини, слухняно падаючи для них зі стін, голосно, хоча й нечутно, розбивалися на шматки. Тому що зрозуміти - означає зруйнувати, хотілося сказати мені, але це вже було сказано не мною, а в оповіданні немає зайвого місця, всі рядки зайняті, немов сидіння в старому трамваї або стіни в ще більш старому музеї образотворчих мистецтв.

Вогники на картинах зливалися в один великий вогонь, річки розливалися на рукава і струмочки, посмішки відливали чи то міддю, чи то латунню - звідки мені знати назви металів, хоча б і кольорових, та й не було в них, людях, які відпочивають від виснажливої роботи, що не вмістилася в картинні рамки, не було в них нічого металевого.

На одній з картин море плескалося, полоскалося бірюзово-синім прапором неіснуючої країни. Втім, чому неіснуючої? Країна починається з прапора і, розпочавшись, безумовно і неминуче триває, незважаючи на рамки, хіба що прапор виявиться штучною вигадкою. Вигадки завжди штучні. Природні - придумки. Природня вигадка, прийшов

мені в голову афоризм або парадокс з іще не написаного оповідання, - це щаслива придумка, решта - недолуга вигадка.

Такими є деякі прапори. Не багато - деякі. Можна придумати - але не можна вигадати - червоний лист на невивгаданому незамерзаючому снігу. Придумати й написати - як і пшеницю, що дзвенить квадрильйоном колосків під небом, на якому немає жодного газетного клаптика. І пісок, обрамлений криваво-червоними смужками, такими ж невивгаданими, як вічно незамерзаючий сніг і вічно дзвінка пшениця. Їх та багато інших можна і конче потрібно придумати, і їх придумали ті, хто не втомлювався і не переставав думати про кольори й смуги і завдяки кому ці прапори та оповідання про них були написані. Хіба вигадася те, що існувало тоді, коли його начебто й не було і що придумано тими, хто любить придумувати й ненавидить вигадувати.

- Ви теж пишете? - чи то стомлено, то чи співчутливо запитав хтось зовсім не схожий на автора, тобто - автор. - Даруйте, я маю на увазі - просто пишете?

Він кивнув на мій наразі непотрібний мені блокнот - освітлення було недостатньо не тільки для штрихів, а й для літер. Приємно, що він не здивувався моїй відповіді:

- Сподіваюся... Хоча, звичайно, не мені судити.

- Ті, хто судить, як правило, помиляються, - посміхнувся він. - Така вже їхня доля, як би їй не заздрили та якими б численними не були заздрисники.

Ми розговорилися, прогулюючись, як і належить колегам, по залу, заповненому не стільки картинами, скільки електронними поясненнями, що розкладали їх на штрихи.

- Дивно, - подумав колега вголос. - Музична п'єса складається із звуків, але

повернутися до них назад не може ані автор, ані слухач. Я навмисне кажу про музику, аби не здаватися упередженим.

- З оповіданнями - ситуація аналогічна. Оповідання, розкладене на слова, перетворюється на какофонію, написану вигаданою мовою. Ми помовчали, розглядаючи одну з картин і намагаючись не чути пояснень.

- Про що ваше нове оповідання? - запитав колега. - Я маю на увазі те, яке ви щойно склали і ще не встигли записати в свій блокнот.

Мені теж хотілося це знати. Але оповідання в мене зазвичай виходять не такими, якими були задумані, скільки не думай. Я ж не вигадую їх. Я їх придумую - хоча пишу з натури, тут ми з колегою схожі.

- Я пишу те, чого читачі читати не хочуть... А те, що хочуть, я не маю бажання писати. Терпіти не можу вигадок.

Він посміхнувся:

- Читач, який не читає? Мені це знайомо.

- У вас - глядач, який не дивиться?

Він кивнув, розсміявся і чомусь замовк. Мені довелося продовжити: гірше тривалої паузи - лише повна відсутність такої.

- Читачі - і я їх розумію - хочуть читати про те, що їм відоме, що має пояснення, а головне - викликає оптимізм або принаймні не забирає його.

Ми йшли і йшли крізь обвішані картинами та заповнені відвідувачами кімнати.

- Запитайте, - промовив він, - навіщо я пишу?

Питати було б безглуздо - нериторичне запитання пролунало б цілком риторично.

- Якщо я не писатиму, - відповів він, коли ми зупинилися біля однієї з картин,

- не буде нікого, хто не стане безладно переставляти смуги... Не вважайте мене болісно самолюбним і не намагайтеся розгледіти в мені неіснуючий комплекс неповноцінності. Розумієте, якщо переставити смуги, сенс картини не просто зміниться - він зникне, а безглузким картинам, як і безглузким оповіданнями, треба протиставити такі, які мають головне, хоча й не єдине, - які мають сенс. Тому ми з вами пишемо, звідси - гострота бажання зробити те, чого не хочуть ваші читачі та мої глядачі.

Слухаючих глядачів у цій залі було рекордно багато, довелося перейти до першої. Перед синьо-бірюзовою картиною колега уточнив:
- Бірюза на горизонті - це вигадка, так само, як, наприклад, небо під пшеницею. Червоній смужці не слід було опинитися під блакитною і білою. Поганий тон - це породження того самого комплексу, в якому ви подумки майже звинуватили

мене. Але звідки про поганий тон знати тим, хто не вміє придумувати і тому обманює читачів і глядачів вигадками?

Придумати - значить викликати до життя те, що очікує свого створення, а вигадати - значить прищепити нашим з вами потенційним читачам і глядачам думку, що, мовляв, пшениці не місце під небом.

- І безнадійно переставити смуги, - вирвалося у мене.

Ми потиснули одне одному руки і попрощалися.

Він поспішив придумувати нову картину з правильно розташованими смугами і штрихами - і нерозкладних на них.

Я пішла додому - записати щойно придумане оповідання, що складатиметься з невиваданих слів і не зводитиметься до придуманих.

А з вікна, неподалік від метро, лунала музика - придумана одним з тих, хто, напевно, теж не знав відповіді на запитання, що здається риторичним.

«Проклін на мене - мовчать не вмію!».

Леся Українка. «Кассандра»

*Пуерто-Плата
Лютий, 2018 р.*

"З інших видань"

Казки як зброя

Цього літа видавництво "Гамазин" невеличким накладом у 1000 примірників випустило книжку для дітей Наталії Кримської з ілюстраціями Віри Граф-Нестерчук "Казки Сонячного півострова".

Непересічна подія в культурному просторі України, що несправедливо лишилася непоміченою в українських медіа. Здавалося б, казки, та й казки. Казкові герої – дощик Кап, морський Баранець, неслухняна Зірочка, Пісочний чоловічок, Кіт Мурчик і рожева кішечка Лілі, песики Бімка і Булька – живуть собі казковим життям, досліджують світ, переживають свої казкові, часом буденні, часом повчальні пригоди. Хіба мало зараз в Україні з'являється неймовірних добрих дитячих книжок з високохудожніми ілюстраціями?

Як заходиш у книгарню, тим паче, на книжкову виставку – аж очі бігають, а деякі книжки складно випустити з рук.

Ця книжка – точно не Гаррі Поттер, за кордон великим накладом її не продати, великих грошей не заробити.

От тільки створення та видання цієї книжки – зовсім не пересічна історія. І кожен рядок у кожній казці, кожен малюнок просякнутий такою тугою, відчаєм і сподіванням, що може розтопити й крижане серце. **Наталка Кримська** народилася в Сімферополі в той рік, коли Крим став українським і вважає себе українкою.

З юності писала казки, статті та замітки, працювала в різних виданнях.

Події 2014-го викликали шок, гнів, відчай, відразу. Як і багато інших людей в ті часи, Наталія проглядала стрічку новин, сперечалася на форумах, а згодом

знайшла однодумців у блозі "Кримський Бандерівець", чиї хроніки окупації можна побачити на багатьох інтернет-ресурсах.

Географія шанувальників блогу сягає далеко за межі України: Німеччина, Канада, Нова Зеландія, Бельгія, Ізраїль, утворюючи таку собі мережу-аналог "українського світу".

Заради розради Наталія виклала в блозі одну з казок, написану в умовах окупації. Читачі були в захваті, особливо ті, хто перебував на захопленій ворогом території, зокрема, на окупованій частині Донецької та Луганської областей. Репостили, обмінювалися, читали свої малим дітям, з нетерпінням чекали нових казок.

Читачі вмовили авторку спочатку на власний блог, а потім і на цілу книжку.

Знайшлися й добровільні помічники-волонтери і народні спонсори. Допомогали з редагуванням, коректорською роботою, версткою.

Художниця Віра Граф-Нестерчук добровільно взялася проілюструвати казки.

Її біографія теж досить карколомна: народилася в Сибіру, потім з батьками повернулася в Україну, в невелике місто Здолбунів на Рівненщині, а закінчивши університет, жила і працювала в Херсоні.

У 1993 році митчиня поїхала за кордон і зараз живе у Швейцарії, де займається живописом.

В ілюстраціях Віри характерної зовнішності набули всі герої, в тому числі Пісочний чоловічок, Пірат на пенсії, сірі чоловічки, страшний дракон і цар-загарбник (в якому легко можна впізнати Путіна), що взяв півострів у полон і заповирав його сірістю, агресією і байдужістю. З малюнків і казок постає Україна, за якою тужать і яку мріють повернути наші співвітчизники у неволі – легка, лагідна, барвиста, ніжна,

уквітчана, співуча, в ароматах кави, свіжого хлібу і морського бризу, зелені і різнотрав'я, де росте книжкове дерево і діточки вчать різних мов, де тварини та люди, росіяни, татари й українці живуть у любові й допомагають одне одному.

Видавництво Гамазин видає книжки коштом автора.

Тож гроші на видання збирали теж усім “бандерівським” світом. Надсилали звітусіль – з України, з-за кордону, з окупованих Донецька і Луганська, і, звісно, з Криму.

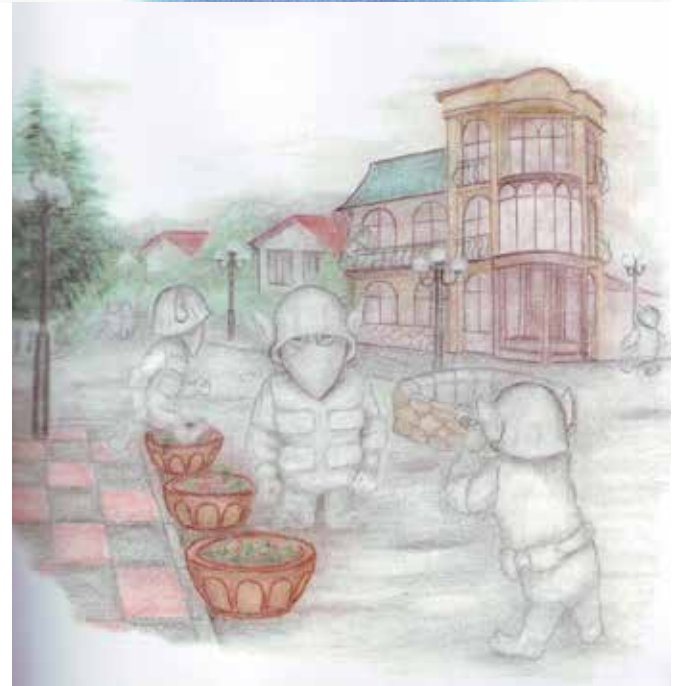
Це був окремий квест, як передати гроші, а потім через всі блокпости перевезти книгу на окуповану територію і не опинитися в підвалі. “Коли я читаю цю книжку своїй маленькій донечці, то не можу стримати сліз. Та дихання перехоплює. Бо я розумію, про що в ній. В цю книжку вкладено стільки душі та стількох людей, що просто немає слів. Хай живе наша мати – Україна!”

“Мені дуже сподобалось. Це просто чудово, а від картинок мурахи по шкірі. Я цього ще не бачив. Дякую величезне,” – це лише деякі відгуки читачів, які вже придбали книгу. Наразі в окупації народилася та проживає малеча, якій виповнилось 4-5 років. І в голови дітей у школах і садочках ллється тільки бруд та ненависть до України.

В країні сотні тисяч дітей-переселенців. Їм теж треба пояснити, чому їхні батьки були змушені покинути все і бігти світ за очі. Та й дітям молодших класів з вільних територій треба розказати, що таке для нас Крим і чому його треба повертати. Кримські татари змогли розказати своїй молоді, що Крим – це їхній Рай, обіцяна земля. Тому їм і вдалося повернути собі власну землю, з якої їх знову намагаються вичавити загарбники. Працювати з дітьми треба змалечку. А що роблять

Українці для повернення Криму, крім лозунгів? Небагато. Ось вам книга-натхнення, написана кримчанкою в окупації, проілюстрована українкою в еміграції, видана за волонтерські гроші в тому числі тих, хто перебуває в окупації. Це те, що наші громадяни відчувають в неволі, як вони хочуть, щоб ми розповіли про окупацію їхнім та нашим малим дітям, якою вони мріють бачити Україну.

Книга як ідея, книга як ще-не-повністю-розкритий потенціал. Книга як подвиг, як акт колективного ненасильницького спротиву російській агресії. Казки як потужна зброя, що нищать вщент тезу російської пропаганди, що в Криму Україну ніхто не чекає. Це ті казки, які б мали читати кожного вечора разом з іншими в передачах “Надобраніч, діти!” на радіостанції, що здійснює радіотрансляцію на Крим.

Коли в окупованих містах України фотографують проукраїнські графіті або з Авдіївки відправляють жовто-блакитні кульки, це всім подобається, і кожен канал поспішає вставити подібний сюжет у свій новинний випуск. А тут не кульки і не кілька намальованих крейдою слів, хоч і вони несуть певну загрозу для сміливця. Маємо колективний суто волонтерський проект, конче необхідний для наближення перемоги – і байдужа тиша. Журналісти, літератори, педагоги, кожен, хто може і кому болить! Зробіть хоч щось! Допоможіть удосконалити, може, трохи переробити, поширити, прорекламувати, створіть радіоверсію, зняти мультики врешті-решт. Крим сказав своє слово. Крим чекає Україну. А Україна чекає Крим?

*Марина Цезарева, для
УП.Життя*

"Цікаво"

Коли співає душа

До дня захисника вітчизни, який в Україні святкують 14 жовтня редактор журналу "Бористен" Фідель Сухоніс та популярна співачка грузинського походження Таміла Гваджаїа вирішили створити цікавий і незвичний дует - записати відомий хіт двома мовами. "Дуже критично ставлюся до своїх вокальних здібностей. Але записати з Тамілою легендарну "Червону руту" в українсько-грузинському виконанні - це все ж таки символ. Наступним етапом стали зйомки справжнього відеокліпу. Таміла та оператор Євген Тарасов подарували мені радість кінотворчості. Без жодних претензій на високі відзнаки готували відеоряд для нашої з Тамілою україно-грузинської "Червоної руги". Що-що а весело було усім", - зазначає Фідель Сухоніс. Вже у жовтні відео буде урочисто презентоване за підтримки журналу "Бористен" і Дніпропетровського обласного центру грузинської культури «Сакартвело»

Рецепти *української* кухні

Як посмажити печінку, щоб вона була соковитою, смачною і м'якою. Всі секрети приготування!

Інгредієнти:

Печінка 500 г.

Цибуля 1 - 2 шт.

Сіль 1 ч.л.

Борошно 5 - 6 ст.л.

Соняшникова олія для смаження

Цибулю очистити і нарізати кільцями середньої товщини. Розділити цибулеві кілечка, викласти на сковороду з рослинною олією і поставити на вогонь. Печінку вимити, обсушити за допомогою паперового рушника, нарізати тонкими скибочками, товщиною приблизно 1 сантиметр. Видалити всі печінкові протоки. Можна використовувати будь-яку печінку (яловичу, свинячу, курячу). Борошно змішати з сіллю. Печінку гарненько обваляти в борошні, злегка струсити зайве борошно і викласти на розігріту сковороду з цибулею. У процесі смаження зменшити вогонь до середнього, при необхідності додати рослинну олію.

Через 1-1,5 хвилини перевернути печінку на іншу сторону. За рахунок того, що шматочки знаходяться на цибулі, а не на самій сковороді,

вони не підгорять і просочаться смачними, ароматними парами. Обсмажити до готовності (коли на шматочки не буде проступати кров), перемішати все разом з цибулею і витримати 15-20 секунд. Смажена печінка готова! Вона виходить ніжною, соковитою, м'якою, не підгорілою. Зверніть увагу, що чим менше ви смажите печінку, тим смачнішою і м'якшою вона виходить. Готовність визначається відсутністю крові.

Державне агентство лісових ресурсів України

Акція
**Майбутнє
лєсу
у твоїх
руках!**

Візьми участь в акції - посади своє дерево!

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

МІСТ MEEST

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by imaginestudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсилка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

